БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 24 (7932)
ЯНВАРИИН 28
СУББОТО
1956 он

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

Сэн 20 мүнгэн

Зургаадахи табанжэлэй түсэбэй амжалтатайгаар дүүргэлтые хүдэлмэришэд, колхознигууд, интеллигенци, тэдэнэй шэн зоригто ажал шиидхэхэ болоно, манай партийна, советскэ, ажахын, профсоюзна организацинуудай эмхидхэхы ажал хүдэлмэри промышленна предприятинуудые, барилгануудые, колхозууд, машинно-тракторна станцинууд болон совхозуудые тэдэнэй ямараар хүтэлбэрилһэнһөө дулдыдаха болоно.

(СССР-эй арадай ажахые 1956—1960 онуудта хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдэй проектһээ).

Һургуулинууд болон колхозуудай хоорондохи барисаае бэхижүүлхэ

...—1960 онуудта СССР-эй арадай ...ахые хүгжөөхэ зургаадахи та...эй түсэб тушаа КПСС-эй XX ...н Директивэнүүдэй проектые ...ликын ажалшад угаа ехэ баяр ...лантайгаар угтаба. Оронойн...дэ индустрие улам саашаүсэтэйгөөр хүгжөөһэнэй үндэ...ри дээрэ арадай ажахын бүхы ...инуудые эрид дэбжээхэ зо... Директивэнүүд соо хараалаг... Мүн соёл культурые саашахүгжөөхэ, һургуулинуудта һу...л-хүмүүжүүлгын хүдэлмэрие ...айжаруулжа, тэрэнние ажа... нягта холбоотойгоор ябуулха, ...хническэ һуралсал үргэнөөр ...үүлхэ гэхэ мэтын шухала хэм...үд зургаадахи табанжэл соо ...лэгдэхэ байна.

...ехэ зорилгые амжалтатайгаар ...үлхэ гээшэ бүгэдэниитын эгээл ...тэй, тон харюусалгатай хэрэг ... Тиимэл хадань Эхэ оронойн...дахи уялгые һайнаар ойлгожо, ...ниитэ арад зомнай энэ Директ...үүд соо хараалагдаһан хэм...үдые гүйсэд бэелүүлжэ шада...һанаа нэгэн һаналтайгаар мэ...э, ажал хүдэлмэреэ улам ураг...гаар ябуулхые хүсэжэ, дээшэ...дэһэн социалистическэ уялга...е абана.

...кало-Кударын аймагай Корса... дунда һургуулиин багшана... коллектив ба Ворошиловай нэ...тэ хүдөө ажахын артелиин ...тэд КПСС-эй XX съездын Ди...энүүдэй проектые зүбшэн хэл...ураа, һургуулиин болон кол... хоорондын холбоо барисаае ...дань бэхижүүлхэ, бэе бэедээ ...э туһаламжа үзүүлхэ тушаа ...ой уялгануудые абаһан байна. ...лхэдэ, һургуулиин коллектив ...ктарта саһа тогтооxo, кукуру...ригдаха 25 гектарта га бүриин ...но хүртэхөөр наг шэбхэ гарга...үүлхэ, 100 центнер үнэһэ ба ...най аргал суглуулха, тарил...ойноһоо харууһалгада, малай ... бэлэдхэлгэдэ туһалха гэхэ ... хүдэлмэринүүдые тус колхоз...эбди гэжэ мэдүүлээ. Тиихэдэ ...иловай нэрэмжэтэ колхозой... дархалалгын мастерскойе, ...а шудалан үзэхэ кабине...е түхеэржэ, тэдэниие шуха... түхеэрэлгэнүүдээр хангаха ...энь һургуулида туһалха, һур... шадар нэгэ гектар талмай дээ...һэдыгөө зөөрсөөр ногоон парк ...а үгэхэ мэтын уялгануудые ... Эдэнэрэй энэ үүсхэлые мүн тэ...магайн Оймороой дунда һур...ын коллектив ба Хрущевой нэ...тэ колхозойхид бүрин һайшаа...бэе бэедээ шефскэ туһаламжа ...хэ гэһэн уялгануудые һаяхан ...н байна.

...саковска дунда һургуулиин ...ктивэй ба Ворошиловай нэрэм... колхозойхидой үүсхэлынь ехэ ...алтай. Энэ хадаа һурагшадые ...ын шухала хүдэлмэринүүдтэй ...суулха, һуралсал-хүмүүжүүл... үйлэдбэритэй нягта холбоо ба...тайгаар ябуулха арга нүхэсэл ...о байна. Тиимэ хадань респуб... бүхы һургуулинууд болон ...озууд, МТС-үүд энэ үүсхэлые ...эжэ, бэе бэедээ шефскэ туһа... һайнаар хүргэлсэхэ ёһотой. ...гай партийна, советскэ орга... хадаа колхозууд, МТС-үүд болон һургуулинуудай хоорондохи холбоо барисаае улам һайжаруулха хэрэгтэ шухала анхарал табиха, тэдэнэрэй бэе бэедээ үзүүлдэг шефскэ туһаламжые улам үргэдхэхэ ябадал туйлаха зэргэтэй гээшэ.

Политехническэ һуралсалые бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ гэһэн зорилгые бэелүүлгэдэнь промышленна предприятинууд, МТС-үүд һургуулинуудта нилээд ехэ туһа хүргэжэ шадаха дүүрэн аргатай. Тэдэнэр ашаглагдахаяа болиһон элдэб янзын зэбсэг хэрэгсэлнүүдые һургуулинуудта үгэхэ зэргэтэй. Гэбэшье, промышленна зарим предприятинууд, илангаяа леспромхозууд һургуулинуудта энэ гэхэ туһаламжа хүргэнэгүй. Энээндэ нэгэ хэдэн баримтануудые харуулая. Заиграйн аймагта леспромхозууд, МТС-үүд хэрэглэлһээ гараһан механизмуудаар яһала олон аад, тэдэнээ һургуулинуудта үгэнгүй, эндэ тэндэ хаяжархёод байдаг. Мүн Яруунын, Хориин, Кабанскын аймагуудай МТС-үүд политехническэ һуралсалые бэелүүлгэдэ анхаралаа табидаггүй. Иимэ баримтанууд мүн ондоошье аймагуудта, Улан-Удэ городой промышленна предприятинуудташье олон.

Һургуулинуудта һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэрие һайжаруулгада, илангаяа политехническэ һуралсалые бэелүүлгэдэ бүгэдэниитын анхаралые хандуулха шухала. Промышленна предприятинуудай, колхозууд, совхозууд, МТС-үүдэй партийна, комсомольско, профсоюзна организацинууд хадаа байкало-кударынхидай жэшээгээр һургуулинууд болон үйлэдбэри хоёрой хоорондохи холбоо барисаае улам һайжаруулха, һурагшадые ажалда коммунистическэ ёһоор хандадагаар хүмүүжүүлхэ тушаа нютаг бүридөө зохихо хэмжээ абаха ёһотой.

КПСС-эй XX съездые ажалай амжалтануудаар угтахын түлөө шэн зоригтойгоор тэмсэжэ байһан, партиин XX съездын Директивэнүүдэй проектые политическэ ба ажалай угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр угтаһан колхозно таряашад һургуулинуудай һуралсалай-материальна базаяа саашадань бэхижүүлхэ ба һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин шанарые һайжаруулгадань тэрээндэ али болохоор туһалха байһаниинь лабтай. Мүн экономикоёо дэбжээхэ, колхознигуудай дунда ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэнь һургуулишье колхоздо нилээд ехэ туһа хүргэхэ аргатай.

Мүнөө хаа-хаанагүй хабарай полевой хүдэлмэридэ бэлэдхэл ябуулагдажа байна. Эгээл энэ үедэ һургуулинууд колхозуудта ехэ туһа хүргэхэ аргатай. Һурагшадай хүсөөр нилээд ехэ үнэһэн, шубуунай аргал суглуулагдажа болохо байна. Мүн тэдэнэр саһа тогтоохо, поли дээрэ нат шэбхэ гаргаха хэрэгтэншье колхозуудта туһалжа шадаха. Тэрэшэлэн малай убэлжэлгэ, түл абалгые хоролтогүйгөөр үнгэргэлгэдэнь һургуулинууд колхозуудта али болохо туһа хүргэхэ аргатай. Имагтал колхозууд болон һургуулинуудай хоорондохи холбоо барисаае һайнаар бэхижүүлхэ, бэе бэедээ шефскэ туһаламжа хүргэлсэлгыень зүбөөр эмхидхэхэ хэрэгтэй.

XIX областной партийна конференци

Үсэгэлдэр, 1956 оной январиин 27-до Улан-Удэдэ Ленинэй орденто Гүрэнэй Бурят-Монголой оперо ба баледэй театр соо Бурят-Монголой областной XIX партийна конференци нээгдэбэ.

Конференцидэ хабаадагшад нэгэн дуугаар иимэ зүбшэхэ зүйлнүүдые баталан абаа гэбэл:

1. КПСС-эй обкомой тоосоон (элидхэлшэ — КПСС-эй обкомой секретарь нүхэр Хахалов А. У.).

2. Шалгалтын областной комиссиин тоосоон (элидхэлшэ нүхэр Данилов В. С.).

3. «СССР-эй арадай ажахые 1956—1960 онуудта хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XX съездын Директивэнүүд тухай КПСС-эй ЦК-гэй проектые» зүбшэн хэлсэлгэ.

4. Һунгалтанууд:

а) КПСС-эй обкомые,

б) шалгалтын областной комиссие,

в) КПСС-эй XX съездын делегадуудые.

Конференциин хэлсэхэ нэгэдэхи асуудалаар — КПСС-эй обкомой тоосоото элидхэлые партиин обкомой секретарь **А. У. Хахалов** хэһэн байна.

Удаань шалгалтын областной комиссиин тоосоото элидхэл шагнагдаба.

Элидхэлнүүдэй һүүлээр үгэ хэлэлгэ эхилбэ. Эгээн түрүүлэн КПСС-эй Түнхэнэй айкомой секретарь, делегат нүхэр **Зонхоев** үгэ хэлэбэ.

— СССР-эй арадай ажахые 1956—1960 онуудта хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдэй проектые аймагай ажалшад угаа ехэ баяр баясхалантайгаар угтажа, хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые саашадань эрид хүгжөөхэ бүгэдэарадай тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр оролсобо. Үнгэрэгшэ жэлдэ аймагай колхозуудые хүтэлбэрилхы кадрнуудаар бэхижүүлхэ тушаа зарим тэды хүдэлмэри хэгдэһэн байна. Тэрэнэй ашаар аймагай 16 колхозой түрүүлэгшэнэрэй 9-ниинь дээдэ ба дунда эрдэмтэй хүнүүд болонхой. Партиин айком үнгэрһэн жэлдэ 40 гаран коммунистнуудые аймагай предприятинуудһаа, эмхи зургаануудһаа колхозуудта эльгээһэн байна. Хүдөө ажахын 30 гаран мэргэжэлтэд колхозуудта хүдэлхөөр ошоһон байха юм. Үнгэрһэн жэлдэ аймагай партийна организаци орооһо таряанай ургасые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулжа, зарим тэды амжалта туйлаһан байна. Аймагай колхозууд ороохото культуранудай бүхы талмай дээрэһээ гектар бүриин 9,8 центнер, тэрэ тоодо 11,7 центнер шэниисэ абаа. Мүн 1550 гектар газарта кукуруза тарижа муу бэшэ ургаса абаһан байна. Хэрбээ кукуруза таряа үгы һаа, үнеэн бүхэндэ 2 тонно хахад силос яагаашье һаа бэлэдхэжэ шадахагүй байгаабди,—гэжэ нүхэр Зонхоев хэлэбэ.

Саашань нүхэр Зонхоев КПСС-эй обкомой хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые шүүмжэлхэ зуураа, партиин обком республикын хүтэлбэрилхы организацинуудта эрилтэ багаар табина, КПСС-эй обкомой хүдөө ажахын таһаг бодотоор хүтэлбэрилхын орондо, урдынхидаал адли энэ тэрэ тоо мэдээнүүдые айкомуудһаа эриһээр лэ байна гэбэ. Республикын Министрнүүдэй Соведтэ, тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Болсохоевто, тэрэшэлэн аймгүйсэдкомууд болон МТС-үүдтэ партиин обкомой зүгһөө эрилтэ багаар табигдана гэбэ. Нүхэр Зонхоев үгынгөө эсэстэ КПСС-эй XX съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтажа, зургаадахи табанжэлэй түрүүшын жэлдэ эрхим амжалта туйлахабди гэжэ конференцидэ хабаадагшадые найдуулба.

КПСС-эй Сэлэнгын айкомой секретарь, делегат нүхэр **Баирбиликтуев** үгэ абажа, аймагай партийна организациин үнгэрһэн жэлдэ туйлаһан амжалтануудые хэлээд, хүдэлмэридөө байһан дутагдалнууд тухай хэлэбэ.

Нүхэр Баирбиликтуев республикын маслопромой трестын хүдэлмэрие ехээр шүүмжэлжэ, аймаг дотор тоһоной заводууд болон сепаратораи пунктнууд тон үсөөн гэжэ хэлэбэ. Мүн тэндэ һү тушаагшадые мэхэлхэ, һүнэй тоһолигые дараха ябадал үзэгдэнэ. Гэхэтэй хамта, аймагай колхозуудта томо томо сепараторнууд үсөөн, худалдажа абаха гэхэдэ магазинуудта байдаггүй. Тиимэһээ сепараторнуудые республикынгаа промышленна предприятинуудта бүтээн гаргадаг болохо хэрэгтэй гэбэ.

Республикын Министрнүүдэй Соведэй хүдэлмэрие шүүмжэлхэ зуураа, абаһан шиидхэбэринүүдээ дүүргэхэ гэжэ оролдодоггүй байһан тухайнь нэгэ иимэ жэшээ харуулба. 1954 ондо республикын Министрнүүдэй Совет манай аймагай эгээн гээгдэнги Калининай нэрэмжэтэ колхозые эмхидхэлэй-ажахын талаар бэхижүүлхэ тушаа асуудал зүбшэн хэлсэжэ, тусхай шиидхэбэри абаһан байгаа. Теэд тэрэнь орой дүүргэгдэнгүй үлэшөө.

Гадна, республика дотор зоотехническэ мэргэжэлтэдые олоор бэлэдхэхэ хэрэгэй шухала байһые нүхэр Баирбиликтуев онсо тэмдэглэбэ.

— Республика дотор бии байгаа совхозуудай гарзатайгаар хүдэлмэрилжэ байһан тухайнь саг үргэлжэ хэлэгдэдэг, партиин обком тусхай тогтоолшье абаһан байгаа, — гэжэ «Эрдэм» совхозой директор, делегат нүхэр **Попков** хэлэбэ.—Теэд тус тогтоолые бэелүүлжэ, совхозуудта бодото туһаламжа хүргэхэ, гээгдэлһээнь гаргаха тушаа хэншье анхаралаа табинагүй. Малажалай ажал ехэтэй хүдэлмэрие механизацилга ехэ муугаар ябуулагдана. Тиимэһээ малажалай продукци ехэ үнэтэй болоно. Мүнөө хүрэтэр совхознай электростанцигүй байһаар гэбэ. Саашань нүхэр Попков хүдэлмэришэдтэ медицинскэ туһаламжа хүргэхэ, худалдаа наймаа эмхидхэхэ хэрэгэй тон хангалтагүй байһые шүүмжэлбэ.

Галуута-Нуурай рудоуправлениие эрхилэгшэ, делегат нүхэр **Глебов** үгэ хэлэхэдээ, 1955 оной гүрэнэй түсэбые бүхы талаарнь коллективэйнгээ үлүүлэн дүүргэһэн тухай мэдээсэбэ. Мүн тэндэхи барилгын трестын һайн амжалта туйлаһые тэмдэглээ.

— КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдэй проектые зүбшэн хэлсэжэ, манай коллектив зургаадахи табанжэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые үлүүлэн дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 20 мянган тонно нүүрһэ үгэхэ, ажалай бүтээсые 6 процентээр дээшэлүүлхэ гэһэн уялга абаһан байна, — гэжэ нүхэр Глебов хэлэбэ.

Саашань нүхэр Глебов республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи түсэблэлгын комисси предприятинуудтай барисаагүйгөөр ажаллана, мүн Галуута-Нуурай шахтануудта бии байгаа арга боломжонуудые хараадаа абанагүй гэжэ шүүмжэлбэ.

— Республикын Министрнүүдэй Совет ажалшадай эрилтэнүүдтэ үшөөл хайша хэрэгээр хандана, — гэжэ тэрэ хэлэбэ. — Юуб гэхэдэ, манай городһоо Загустай гэжэ түмэр замай станци хүрэтэр автобус ябуулдаг болохо эрилтын хэдэн дахин хэгдэһэн байбашье, мүнөө хүрэтэр энэ асуудал шиидхэгдэнэгүй. Манай городто гутал, хубсаһа оёхо ба заһаха орой ганса мастерской бии, тэрэнь шахтёрнуудай эрилтые оройдоошье хантажа шаданагүй. Энээн тушаа асуудал табигдабашье, мүн лэ урэ гаранагүй гэбэ.

КПСС-эй обком абаһан тогтоолнуудайнгаа дүүргэлтые һайнаар шалгадаггүй гэжэ партиин Баунтын айкомой секретарь, делегат нүхэр **Мурчин** шүүмжэлбэ. 1953 оной декабрьда партиин Баунтын айкомой тоосоогоор КПСС-эй обкомой абаһан тогтоол, илангаяа республикын организацинуудай зүгһөө абтаха хэмжээнүүд мүнөөшье хүрэтэр дүүргэгдээгүй.

Нүхэр Мурчин республикын Хүдөө ажахын министерствын хүдэлмэрие ехээр шүүмжэлээ.

— Республикын Министрнүүдэй Соведэй, министерствонүүдэй болон управленинүүдэй хүдэлмэрие хинан шалгажа һайжаруулхын орондо партиин обком, тэрэнэй секретарьнууд нүхэд Климов, Дубровский, Очиров гэгшэд али бүхы асуудалнуудые өөһэдөө шиидхэхые оролдодог, — гэжэ КПСС-эй Иволгын айкомой секретарь нүхэр **Эрдынеев** хэлэбэ. Хүдөө ажахын министерство ямаршье асуудалые өөрөө сэхэ шиидхэдэггүй байна.

Республикын Министрнүүдэй Совет, тэрэнэй хүтэлбэрилэгшэд нүхэд Болсохоев Дроздов хоёр хүдөө ажахын асуудалнуудые шиидхэлгэдэ халирхайгаар хандадаг, аймагуудай арга боломжонуудые тодорхойлон харадаггүй гэбэ.

Конференциин үсэгэлдэрэй заседани дээрэ КПСС-эй Кударын айкомой секретарь, делегат нүхэр **Федоров**, БМАССР-эй уранзохёолшодой Союзай түрүүлэгшэ, делегат нүхэр **Балдано**, КПСС-эй Улан-Удын горкомой секретарь, делегат нүхэр **Магунов**, БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ, делегат нүхэр **Цыремпилон**, КПСС-эй обкомой секретарь, делегат нүхэр **Очиров**, республикын Хүдөө ажахын министр, делегат нүхэр **Иванов**, республикын Культурын министр, делегат нүхэр **Дамдинжапов** гэгшэд үгэ хэлэбэ.

Удаань конференциин мандатна комиссиин түрүүлэгшэ делегат нүхэр **Семенов** элидхэл хэбэ.

Энээгээр конференциин үсэгэлдэрэй заседани дүүрээ.

Конференци мүнөөдэр, үглөөнэй 10 часта хүдэлмэрээ үргэлжэлүүлхэ байна.

XIX областной партийна конференциин делегадууд

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (Зүүн гарһаа) Баунтын аймагай «Путь коммунизма» колхозой бугашан Т. Е. Тунанчиев, Циникан-ска приискын ахалагша электромонтёр Г. Т. Добролюбов, Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой тугалшан Д. Б. Банзаракцаева, Хориин аймагай «Красный партизан» колхозой түрүүлэгшэ А. И. Козлов, Түнхэнэй аймагай «Гигант» колхозой ахалагша һаалишан Е. Е. Ларионова гэгшэд байна. **А. Мантаевай фото.**

Индиин Республика тогтоһон тухай соносхогдоһоор зургаан жэлэй ойдо зорюулагдан Москвагай олониитын түлөөлэгшэдэй баярай заседани болобо

...ндиин Республика тогтоһон ту... соносхогдоһоор зургаан жэлэй ...гуусхэ индийскэ арадтай хам...ветскэ хүнүүд үргэнөөр тэмдэг...байна. Республикын үдэр—ин...кэ национальна һайндэрэй ур...э январиин 25-да, Москвада ...уудай байшангай Колонию зал ...Москвагай олониитын түлөөлэг...й баярай заседани болоо. Энэ ...ание ВЦСПС, харийн оро...гай культурна холбоо барисаа ...улха бүхэсоюзна общество, ...Р-эй Культурын министерство ...СССР-эй уранзохёолшодой Союз ...һан байна.

...ЦСПС-эй түрүүлэгшэ Н. М. ...рник баярай заседаниие нээгээ. Индиин Республикын ба Советскэ Союзай гүрэнэй гимннүүд наадагдаа.

«Советскэ ба индийскэ арадуудай хани барисаан, культурна харилсан ажаллалта» гэһэн темээр СССР-эй Культурын министр Н. А. Михайлов элидхэл хээ.

Индиин Республикаһаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол К. П. Ш. Менон удаань үгэ хэлээ.

Дели городой гражданинуудта баярай заседанида хабаадагшадай эльгээхэ амаршалгын текстые заседаниин түгэсхэлдэ СССР-эй уранзохёолшодой Союзай генеральна секретарь А. А. Сурков уншаа.

Бурят-Монголой АССР-эй дүрбэдэхи зарлалай Верховно Соведэй хоёрдохи сессиин нээгдэхэ тухай

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй хоёрдохи сесси энэ оной ...риин 30-да үглөөнэй 10 часта Соведүүдэй хоёрдохи байшангай ...ал соо нээгдэхэнь.

КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ

Һү ехээр һаана

Урдань Кабанскын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз жэл соо үнеэн бүриһөө оройдоол 400-гаад литр һү һаадаг һэн. Жэшээлхэдэ, урзанда үнеэн бүриһөө 450 литр һү һааһан байгаа. Партиин ЦК-гэй январска Пленумэй түүхэтэ тогтоолой гараһанай һүүлээр малайнгаа ашаг шэмые эрид дээшэлүүлхэ гэжэ шиидэһэн колхозой һаалишад нёдондо һү һаалгаяа хоёр дахинһаа үлүүгээр дээшэлүүлээ гэхэ гү, али үнеэн бүриһөө 932 литр һү һааһан байна.

Түрүүшынгээ энэ амжалтаар зоригжоһон колхозой һаалишад энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 1600 литрһээ бага бэшэ һү һааха гэжэ шиидээд, мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлээ. Ажахын энэ жэлэй түрүүшын 3 һарын дүн гаргахада, нёдондонойхидо орходоо үнеэн бүриһөө 100 гаран литр һүн ехээр һаагдаһан байба. Зарим түрүү һаалишад жэшээлхэдэ, М. Раева, А. Корытова гэгшэд ажахын жэлэй эхинһээ хойшо үнеэн бүриһөө 400 гаран литр һү һаагаад байна.

А. Власенко.

Тарилгада һайнаар бэлэдхэнэ

Үнгэрэгшэ жэлдэ Иволгын аймагай XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхоз тарянай яһала һайн ургаса абаа һэн. Энээнэй ашаар колхоз гүрэнтэеэ сүм тоосоод, үрэһэнэй болон бусад фонднуудые байгуулаад, колхознигуудай ажалта үдэр бүхэндэ 3 килограмм таряа хубаахань. КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдэй проекттэй тапилсаад, эндэхи колхознигууд 1956 ондо орооһо таряа нёдондонойхиһоо 1,5 дахин, овощь, хартаабхын ургаса 2,5 дахин ехээр абаха гэжэ шиидээ. Энэ зорилгоёо бэелүүлхын тула колхознигууд хабарай тарилгада һайнаар бэлэдхэжэ байна. Партиин XX съездын нээгдэхэ үдэр болотор тэдэнэр тарилгада бэлэдхэлгые сүм дүүргэхэ юм.

Мүнөө колхоздо бүхы үрэһэниинь сэбэрлэгдэжэ, тарилгын шанарта хүргэгдэнхэй, плуг, борной, сеялкэнүүд түргэнөөр заһабарилагдана. Түмэршэ дархашуул Рупышев, Исаков гэгшэд элдэ зэр зэмсэгүүдые һайнаар заһажа байнхай.

Нютагай утэгжүүлгэ бэлэдхэгдэжэ байна. Фермэ, бригада бүхэндэ утэгжүүлгэ бэлэдхэжэ, поли дээрэ гаргаха шаалгабари үгтэнхэй.

Кукуруза тарихын тула колхоздо тон һайн газар таһалагдаад, наг шэбхэ зөөгдэжэ байна. Колхозой хонишод Н. Ф. Рупышев, А. К. Рупышев гэгшэд Учиров гэжэ нютагай поли дээрэ хонинай шэбхэ шэрэжэ дүүргэбэ. **П. Горбунов.**

Түрүү һаалишад

Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой племенной һүнэй-товарна фермынхид ажахын шэнэ жэлэй түрүүшын кварталай дүн гаргаба. Ажахын үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхидэ орходоо байгша ондо 5 мянга гаран литр һүн ехээр һаагдаа. Тиихэдэ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 116 литр һүн ехээр һаагдаһан байна.

— Малаа кукурузын силосээр эдеэлүүлһэн дээрэһээ, энэ жэлдэ һү һаалгые дээшэлүүлээбди, — гэжэ фермые даагша Даши Санжадаевич Данжиев хэлэнэ.

Фермын һаалишад КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ мүрысөөндэ оролсоод, үнеэн бүриһөө 3800 литр һү һааха гэлсэбэ. Колхозой түрүү һаалишан Лидия Бадмаева үнеэн бүриһөө 4700 литр һү һаахаб гэжэ мэдүүлээ.

И. Фадеев.

Түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэбэ

Партиин XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ Улан-Удын мяха-консервын комбинадайхид һарынгаа түсэбые болзорһоонь урид, январиин 26-да дүүргэээ.

Ажалайнгаа бүтээсые эрид дээшэлүүлһэнэй, техникээ зүбөөр хэрэглэһэнэй ашаар лэ комбинадай коллектив иимэ амжалта туйлаа. Тус коллектив һарын дүүрэтэр нилээд ехэ продукци түсэбһөө гадуур үйлэдбэрилэн гаргаха юм.

В. Николаев.

XIX ОБЛАСТНОЙ ПАРТИЙНА КОНФЕРЕНЦИ

КПСС-эй ОБЛАСТНОЙ КОМИТЕДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИ ТУХА

КПСС-эй Бурят-Монголой областной комитедэй секретарь нүхэр А. У. ХАХАЛОВАЙ тоосоото элидхэл

Нүхэдүүд!

КПСС-эй XX съездэ манай партиин болон советскэ арадай бэлэдхэжэ байһан гайхамшагта үдэрнүүдтэ XIX областной партийна конференци болоjо байна. СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдэй проектые бүхы советскэ арадтаяа хамта манай республикын ажалшад угаа ехэ патриотическа дэбжэлтэтэйгээр угтаа.

Ороноо индустриализацилха генеральна хараа шугам хэлбэришэгүйгөөр бэслүүлэн, XIX съездын баталһан табадахи табанжэлэй түсэбэй даалгабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ ябадал партимнай хангаа. Үнгэрһэн табанжэл соо СССР-эй промышленностиин гаргаһан продукци 85 процентээр ехэ болоо, манай Эхэ ороной экономическа болон оборонно хүсэ шадалай, ажалшадай ажана һайн байдалые һайжаруулгын гол шухала үндэһэн бологшо хүндэ индустри саашадаа хүгжөө. Хүдөө ажахые эрид ехээр хүгжөөхэ тушаа КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска болон январска Пленумүүдэй табиһан зорилгонууд амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байна. 1955 ондо хэдэн область болон хизаарнуудта сагай уларилай муу байбашье һаань, орондомнай урда жэлэйхидэ орходоо һураггүй ехэ ороохо таряа, сахарна свёкло, хлопок, лён, хартаабха болон овощь, мүн тэрэшэлэн малажалай продуктнууд бүри ехээр бэлэдхэгдээ.

Промышленностиин амжалтатайгаар хүгжэһэн, хүдөө ажахын продукциин ехээр абтаһан ушар арадай хэрэглэлэй эд бараа ехээр гаргажа, ажалшадай ажана байдалые улам һайжаруулха арга боломжо олгоо.

Табадахи табанжэлэй түсэбые бэелүүлһэнэй ашаар оронoймнай экономическа хүсэ шадалынь ехэ болоо, Советскэ Союзай уласхоорондын байдал бүри бата бэхи болоо.

Областной партийна организаци болон республикын ажалшад СССР-эй Верховно Соведэй Сессиин шиидхэбэринүүдые, мүн КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдэй проектые зүбшэн хэлсэхэ зуураа, Советскэ правительствын, Коммунистическэ партиин дотоодын ба гадаадын политикые үнэн зүрхэнһөө һайшаана. Шэнэ табанжэлэй түсэбые дүүргэхын тулада хамаг бүхы хүсэеэ үгэхөөр бэлэмди гэжэ коммунистнууд, республикын бүхы ажалшад мэдүүлнэ.

Областной партийна организаци хадаа бата нэгэдэлтэйгээр, КПСС-эй Центральна Комитедые тойрон нягта жагсанхайгаар, партиин зохёоһон коммунистическэ байгуулалтын программые саашадань амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада хүсэ шадалаа гамнангүй тэмсэхээр бэлэнээр КПСС-эй XX съездые угтаhань.

Промышленностиин, транспортын болон барилгын предприятинуудай хүдэлмэри

Партиин XIX съездын, КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, техническэ дэбжэлтэ туйлаха, үйлэдбэридэ ажалай түрүү арга методуудые нэбтэрүүлхэ, үйлэдбэри доторхи арга боломжонуудые ехээр хэрэглэхэ ябадалда ажалшадай оролдолго хэшээлые областной партийна организаци зорюулhан байна.

Промышленна үйлэдбэриин хэмжээнэй талаар табадахи табанжэлэй даабари республика дотор нэгэ бага үлүүлэн дүүргэгдээ. Паровозо-вагонно болон судна заһабарилгын заводууд, Улан-Удын модоной завод, Ээрын ба Баруун-Тарбагатайн леспромхозууд, мяханай комбинат, мелькомбинат, сэмбын фабрика, Нижне-Ангарскын болон Баргажанай адагай загаһанай комбинадууд табан жэлэйнгээ түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргээ. Зүүн Сибириин түмэр замай дүрбэдэхи отделени ашаа шэрэлгээр табадахи табанжэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргээ.

Промышленностиин валовой продукци гаргалгаар 1954 оной түсэб 106 процент, нёдондо жэлэй түсэб — 104,1 процент дүүргэгдэһэн, гаргагдаһан продукциин хэмжээн тоосоото үе соо 24,5 процентээр ехэ болоһон байна. 1955 оной туршада республикын түрүү предприятинууд түсэбһөө гадуур 82 миллион түхэригэй продукци гаргаа. 1950 онойхитой сасуулхада ажалай бүтээсые 40,5 процентээр дээшэлүүлһэнэй, үйлэдбэриин талмайнуудые болон түхеэрэлгэнүүдые үлэмжэ һайнаар ашагладаг болоһоной, шэнэ техникые, түрүү технологи нэбтэрүүлһэнэй ашаар лэ валовой продукци гаргалтын ургалта гол түлэб туйлагдаһан байна.

Республика дотор һүүлшын хоёр жэл соо капитальна барилгада 600 миллионһоо үлүү түхэриг гаргагдаа. Энэ үе соо хоёр хилээмэнэй завод ашаглалгада үгтөө. Тимлюйскэ заводой хоёр шэнэ лининүүд ашаглалгада оруулагдажа, тэрэ заводой энергетическэ базань үргэдхэгдөө.

Тоосоото үе соо республикын предприятинуудта 5 мянга гаран уралан нарижуулха дурадхалнууд орожо, тэдэнэй 4.500 гараниинь үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ. Эдэ дурадхалнуудые нэбтэрүүлһэнэй ашаар 18 миллион тухай түхэригэй алмалта хэгдээ.

КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шиидхэбэринүүд политическэ болон ажалай эдэбхи үүсхэл бүри хүсэтэйгөөр дэлгэрүүлээ. Партиин XX съездын хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөнэй үргэн дэлисэтэйгээр дэлгэрһэн ушар энээниие элеэр гэршэлнэ. Үйлэдбэриин 31 мянга гаран түрүүшүүл табадахи табанжэлэй һүүлшын жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ. Үйлэдбэриин түрүү арга метод, бүри нарижуулагдаһан технологи республикын предприятинуудта үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэдэг болоо.

Зүгөөр, промышленностиин хүдэлмэридэхи юрэнхы дүнгүүдые хараад лэ, зарим нэгэн предприятинуудай, мүн үйлэдбэриин бүхэли һалбаринуудай гээгдэлые, горьтой ехэ дутагдалнуудые обёороогүй һаа алдуу болохо байна. Партиин Областной Комитет, партиин олон айкомууд болон горкомууд, профсоюзна органууд партиин Центральна Комитедэй табиһан зорилгонуудые дүүргэжэ шадаагүй, промышленностиин хүдэлмэри тухай КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шиидхэбэриие хангалтагүйгөөр бэелүүлнэ. Республикын предприятинуудай 30 шахуу процент болохо 71 предприятинуудай валовой продукци гаргаха үнгэрэгшэ жэлэй түсэбые дүүргээгүй ябадал энээниие гэршэлнэ.

Ой модоной промышленность ехэ гээгдэлтэй байһан зандаа. «Забайкаллес» комбинадай хүдэлмэрилэгшэд, нэн түрүүн комбинадай начальник нүхэр Афанасенко, үнгэрһэн областной партийна конференци дээрэ тэдээн тушаа хэгдэһэн шүүмжэлэлнүүдһээ шухала тобшолол хээгүй, ой модоной промышленностиин предприятинуудые хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилһөөр зандаа. Ой модоной промышленностиие техникээр хангаха талаар партиин Центральна Комитедэй болон Правительствын ехэ туһаламжа хүргэбэшье һаань, нёдондо жэл олонхи леспромхозууд 1954 онтой сасуулхада муугаар хүдэлөө.

Ой модоной промышленностиие тэсэшэгүй гээгдэлһээнь гаргаха, предприяти бүхэнэй гүрэнэй түсэбые али бүхы талаарнь дүүргэхын түлөө партийна, ажахын ба профсоюзна организацинуудай харюусалгые дээшэлүүлхэ гээшэ хойшолуулагдашагүй зорилго болоод байна. Ой модоной промышленностиин предприятинуудые модо бэлэдхэдэг сат үргэлжын кадрнуудтай түргэн болгохо, предприятинуудта бии байһан баян техникые һайнаар ашаглаха, ажалые эмхидхэхэ түрүү арганууды үргэнөөр хэрэглэхэ шухала.

Республика дотор барилгын материалнуудай промышленность түргэн хүгжэжэ, улам ехэ удхашанартай болоjо байна. Гэбэшье, промышленностиин энэ һалбариин хүдэлмэриие һайжаруулжа шадаадүй байнабди.

Барилгын хүдэлмэриин үргэн хэмжээтэйгээр ябуулагдажа байһан мүнөө үедэ барилгын материалнуудай предприятинуудай тээгдэл ажалда ехэ һаад ушаруулна. Эгээл тиимэһээ эдэ предприятинуудай хүдэлмэриие һайжаруулха хэмжээнүүдые түргэнөөр абаха, барилгын материалнуудай предприятинуудые шэнээр байгуулха гээшэ республикын партийна болон советскэ органуудай хойшолуулашагүй уялгань болоно.

Республикын арадай ажахыда шэнэ табанжэлэй түрүүшын жэлһээ эхилжэ ехэ мүнгэнэй гаргагдаха байһые хараадаа абажа, мүнөө хүдэлжэ байһан организацинуудай хүдэлмэриие һайжаруулха ба барилгын организацинуудые шэнээр байгуулха тушаа областной партийна организаци шухала хэмжээнүүдые абаха уялгатай.

Партиин обком, республикын Министрнүүдэй Совет, партиин Хойто-Байгалай, Байкало-Кударын, Кабанскын айкомууд загаһанай промышленностиин предприятинуудай хүдэлмэриие һайжаруулжа шадаагүй. Загаһанай промышленностиин предприятинууд үнгэрэгшэ жэлдэ 4 мянга гаран центнер загаһа орондоо дутуу үгөө.

Загаһанай промышленностиин предприятинуудай хангалтагүй хүдэлмэриин гол шалтагаан хадаа ажал ехэтэй хүдэлмэриин һулаар механизацилагдаһанһаа, энэ хэрэгтэ Байкалгосрыбтрестын, тэрэнэй эрхилэгшэ нүхэр Степачевой зүгһөө механизаци тоохогүй ябадал гаргаһанһаа болоно.

Нютагай болон кооперативна промышленностиин хүдэлмэриие һайжаруулха тухай, арадай хэрэглэлэй эд бараануудые ехээр үйлэдбэрилдэг болохо тухай КПСС-эй ЦК-гэй июльска Пленумэй заабариие республикын партийна болон советскэ организацинууд һулаар бэелүүлнэ. Нютагай промышленностиин, эдеэ хоолой товарнуудай министерствонууд, мүн олзоборилгын кооперацинуудай предприятинууд тоосоото үе соо өөрынгөө хүдэлмэриие зарим тэды һайжаруулаа, арадай хэрэглэлэй эд бараа гаргаха талаар гүрэнэй тогтооһон түсэбые дүүргэнэ, тиигэбэшье республика дотор бии байһан ехэ арга боломжонууд ба нютагай ресурснууд тон хангалтагүйгөөр хэрэглэгдэнэ, предприятинуудайнь гурбанай нэгэ хуби шахуунь түсэбөө дүүргэнэгүй.

Нютагай промышленностиин болон Эдеэ хоолой товарнуудай министерствонүүд, тэдэнэй министрнүүд нүхэд Пиговаров болон Власов гэгшэд жал ехэтэй хүдэлмэриие механизацилгада, илангаяа предприятинуудта шэнэ техникэ болон түрүү технологиие нэбтэрүүлгэдэ анхаралаа багаар табина.

Олзоборилгын кооперациин предприятинуудта механизаци хэрэглэхэ ба шэнэ техникэ нэбтэрүүлхэ хэрэг мүн иимэрхүүгээр лэ табигданхай.

Нютагай болон кооперативна промышленностиин предприятинуудай хүдэлмэридэ хайхарамжагүйгөөр хандаха ябадал нютагуудай партийна болон советскэ органуудай зүгһөө үзэгдэдэг гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Республикын Министрнүүдэй Совет, Совминай түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Борисов промышленностиин саашадаа хүгжэхэ асуудалнуудые шиидхэлгэ удааруулдаг, заримдаа тэдэниие хүсэд нарилжа шиидхэдэггүй.

Хүн зоной саг үргэлжэ ургажа байгаа эрилтэнүүдые хангаха зорилго хадаа бүхы предприятинуудай түсэбөө дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын, һайн шанартай эд бараа тогтоогдоһон ассортиментээрнь гаргахын тулада нютагай болон кооперативна промышленностиин хүдэлмэридэ үдэр бүхэндэ анхаралаа табихыень областной партийна организациһаа эринэ. Мүнөө хүдэлжэ байһан предприятинуудые томодхохо, мэргэжүүлхэ ба механизацилха талаар, шэнэ предприятинуудые бариха, город болон хүдөөдэ ажаһуудалай хэрэгсэл хангаха мастерскойнуудые олоор барихын тула ехэ хүдэлмэри хэхэ хэрэгтэй.

Түмэр замай транспортын хүдэлмэридэ горьтой дутагдалнууд бии байна. Хүдэлмэриин гол показатель болохо поезднуудые ябуулха график дүүргэгдэнэгүй.

Промышленна үйлэдбэрилгые саашадань хүгжөөхэ, продукциин өөрын үные химдаруулха, шанарыень һайжаруулха ехэ резервнүүд республикын предприятинуудта хангалтагүйгөөр ашаглагдана.

Шэнэ техникын, түрүү технологиин үндэһэ һуури дээрэ промышленностиие саашадань ехээр хүгжөөхэ зорилгонууд хадаа үйлэдбэри хүтэлбэрилгые һайжаруулха, партийна организацинуудай хүдэлмэриие үндэһөөрнь һайжаруулха зорилго табина гэжэ КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленум тэмдэглэһэн байна. Зүгөөр, КПСС-эй ЦК-гэй энэ заабариие партийна, ажахын, профсоюзна организацинууд, партиин горкомууд болон айкомууд хангалтагүйгөөр дүүргэнэ. Улан-Удын горком, партиин городской болон районно комитедүүд промышленна предприятинуудай экономикые гүнзэгыгөөр мэдэнэгүй, түрүү дүй дүршэлые муугаар шудална, согсолно, предприятинуудай ажалые һайжаруулхын тулада мүртэй юумэ хэнэгүй.

Хүн зоной дунда эмхидхэлэй хүдэлмэри һулаар ябуулдаг, социалистическэ мүрысөө хангалтагүйгөөр эмхидхэдэг, предприятинуудта гүрэнэй болон ажалай журам бэхижүүлхын түлөө тэмсэл һулаар эмхидхэдэг, ажал эмхидхэлгэдэ анхаралаа мууса табидаг ушар партийна, ажахын болон профсоюзна организацинуудай зүгһөө промышленностиие хүтэлбэрилхэдөө гаргагдадаг ехэ дутагдалнуудай нэгэн болоно.

КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй эрилтын ёһоор промышленностиие хүтэлбэрилхэ талаар партиин Областной Комитедэй хүдэлмэреэ хүсэд шэнэдхэн табяагүй дээрэһэнь республикын промышленностиин хүдэлмэридэ ехэ дутагдалнууд бии байһаар.

КПСС-эй ЦК-гэй июльска Пленумэй тогтоолые бэелүүлгэ хадаа промышленностиин талаар областной партийна организациин гол зорилгонь байха ёһотой. Промышленностиин саашанхи хүгжэлтые шиидхэхэ арга нүхэсэл энээндэл байна.

Арадай ажахые хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб манай орон бэелүүлжэ эхилбэ. КПСС-эй ЦК-гэй зохёоһон партиин XX съездын Директивэнүүдэй проект бүхы советскэ арадаар, мүн манайшье республикын ажалшадаар угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр угтагдажа, нэгэ һаналтайгаар һайшаагдаа.

Зургаадахи табан жэл соо манай республика индустриальна талаараа саашадаа хүгжэхэ юм. Мүнөө хүдэлжэ байһан предприятинуудые һэльбэн шэнэдхэхэһээ гадна, модо болон арһа болбосоруулха заводууд, мүн тэрэшэлэн инструментальна ба авторемонтно заводууд баригдаха, шулуу нүүрһээр хүдэлхэ томонууд электростанцинууд Гусиноозерскдо ба Улан-Удэдэ баригдаха юм. Нүүрһэнэй промышленность, үнгэтэ металлурги болон барилгын материалнуудай промышленность нилээд ехээр хүгжэхэ, Сэлэнгэ мүрэнэй гидроресурснуудые ашаглахын ба саашадаа гидростанцинуудые барихын тулада шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэгдэхэ.

Шэнэ табанжэлэй түрүүшын жэлэй түсэб дүүргэлгые һайнаар эмхидхэхэ, промышленностиин хэдэн һалбаринуудай хүдэлмэридэхи гээгдэлые усадхаха, предприятинуудые жэгдэ һайнаар хүдэлмэрилдэг ба гүрэнэй түсэбые али бүхы талаарнь дүүргэдэг болгохо гээшэ областной партийна организациин шухала зорилго мүн.

Хүдөө ажахы тухай

Тоосоото үе соо хүдөө ажахые хүтэлбэрилгөөр партийна, советскэ болон хүдөө ажахын органуудай ажал-ябуулга хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые эрид дэбжээхэ тухай КПСС-эй ЦК-тэй сентябрьска, февральско-мартовска, январска Пленумүүдэй түүхэтэ тогтоолнуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ зорюулагдаһан байна.

Республикын хүдөө ажахыда парти, правительство нилээдгүй ехэ туһаламжа үзүүлээ юм. Колхозууд болон МТС-үүд үнгэрэгшэ хоёр жэл соо 1127 трактор (15 хүсэнэй), 772 автомашина, 293 комбайн, хүдөө ажахын олон машинанууд болон зэмсэгүүдые гүрэнһөө абаа. Энэ үе соо хүдөө ажахыда гүрэнэй үгэһэн зөөри (энергетикэдэ ба капитальна барилгада) 184 миллион түхэриг болоо.

Үнгэрэгшэ хоёр жэл соо городууд болон промышленна предприятинуудһаа 1241 хүн хүдөө ажахыда эльгээгдээ, тэрэ тоодо 230 инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, 182 хүн колхозуудай түрүүлэгшээр, тэдэнэй 81 хүниинь 30 мянгатанай тоодо ороно, 336 агрономууд болон зоотехнигүүд колхозуудай гэшүүд болоjо ороод хүдэлмэрилжэ байна. Шэнэ газар ашаглахын тулада партиин уряагаар республикын совхозууд болон МТС-үүдтэ һайн дуратан олоороо ошоһон байна. Хүдэлмэриин хүсэтэй 5 мянга гаран бэһэтэн, эхэнэрнүүд республикын колхозуудта гэшүүд болоjо ороо.

КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые бэелүүлэн, колхозууд ба совхозууд һүүлшын хоёр жэл соо 170 мянган гектар шэнэ газар элдүүрилээ. Тэрэнь 1953 онойхитой сасуулхада колхозуудта тарилгын талмайе 18 процентээр, совхозуудта — 2,5 дахин үргэдхэхэ арга олгоо. Республикын колхозууд ба совхозуудта 48 мянга гаран гектар кукуруза түрүүшынхеэ тариндаһан байна.

1954 ондо элдүүриин газарай 100 гектар бүридэ 56 килограмм нооһон абтаһан байтаа һаа, 1955 ондо 67 килограмм нооһон абтаа. Тиихэтэй хамта нарин ба нарибтар нооһон гүрэндэ 315 тонно үлүү ехээр тушаагдаа. 100 гектар бүридэ 1954 ондо 19,9 центнер һүн абтаһан байтаа һаа, үнгэрэгшэ жэлдэ 21,2 центнер абтаһан байна.

Республикын колхозууд ба совхозууд гүрэндэ һү, нооһо, мяха, үндэгэ тушаалгаар гүрэнтээ болзорһоонь урид тооһон, таряа тушааха түсэбөө дүүргэһэн байха юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ 1953 онойхидо орходоо 40,6 мянган центнер һүн, 6,5 мянган центнер нооһон, 31,7 мянган центнер мяхан, 2,4 миллион үндэгэн гүрэндэ үлүү ехээр тушаагдаа.

Машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэри зарим тэды һайжараа. Хоёр жэлэй турша соо тракторна хүдэлмэриин хэмжээн 732 мянган гектараар, тиихэдэ условно трактор бүхэнөөр газар элдүүрилгэ 130 гектараар ехэ болоо.

Республикын колхозууд, совхозууд ба МТС-үүд малажал ба ургамалай ажахыда түрүү арга дүршэл үргэнөөр хэрэглэдэг болоо.

Хүдөө ажахын продуктнуудай шэнэ сэнгүүдэй ёһоор, мүн тэрэшэлэн колхозно үйлэдбэриин ашаг олзын ехэ болоһоной ашаар 1954 ондо республикын колхозуудай мүнгэн олзо доход 36 миллион түхэригөөр, тиихэдэ 1955 ондо, уридшалан абтаһан мэдээнэй ёһоор, үшөө 59 миллион түхэригөөр ехэ болобо.

Хүдөө ажахын ашаг шэмэ абалгые эрид ехэдхэхэ, хүдөө ажахые хүтэлбэрилгэ шууд һайжаруулха гэжэ КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленум партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органуудһаа эрилтэ хэһэн байна. Гэхэтэй хамта, партиин обком ба олохон айкомууд, Министрнүүдэй Совет ба аймгүйсэдкомууд партиин ЦК-гэй энэ заабариһаа зохихо тобшолол хээгүй, мяха, һү, үндэгэ, ороохо таряа абаха тухай, малай тоо толгой олошоруулха тухай 1955 ондо колхозууд ба совхозуудай хараалһан хэмжээ-ябуулгануудые дүүргэжэ шадаагүй.

Хүдөө ажахын гол һалбари болохо малажалай илангаяа ехэ гээгдэлтэй байһаниинь тэсэшэгүй.

1955 ондо колхозууд һү абаха түсэбөө оройдоо 88,9 процент, мяха абаха түсэбөө 88,2, тэрэ тоодо гахайн мяха абаха түсэб 47,8 процент, үндэгэ — 62,1 процент дүүргээ. Мал ажалһаа ашаг шэмэ абалгаар, малай ашаг шэмэ дээшэлүүлгээр илангаяа Заиграйн, Бичурын, Ториин, Кяхтын, Кударын болон бусад олон аймагууд ехэ гээгдэлтэй.

Ашаг шэмэтэ малай, илангаяа эхэ малай тоо толгой саашадань олошоруулха бүхы арга боломжотой байбашье, 1955 ондо олонхи колхозууд эбэртэ бодо малай тоо толгойе 10 процентээр, тэрэ тоодо үнеэдые 8 процентээр хороогоо. Бичурын, Сэлэнгын, Зэдын, Заиграйн, Яруунын аймагуудай колхозуудта эбэртэ бодо малай тоо 16-һаа 22 процент хүрэтэр хороогдоо.

Республикын колхозуудта хонидой тоо удаанаар олошорно, нооһо хайшалалга багаар дээшэлнэ. Тоосоото үе соо республикын колхозуудта хонидой тоо толгой оройдоол 12,4 процентээр олошороо. Нарин, нарибтар нооһотой хонид бүхы һүрэгэй миил 30 процентнь болоно.

Республикын колхозуудта малай тоо толгойн удаанаар олошоржо байһанай гол шалтагаануудай нэгэн хадаа малай һубайралга, гарзалалга болоно. Үнгэрэгшэ жэлдэ 100 эхэ мал бүхэнһөө 63,7 тугал, 66 хурьга, эхэ гахай бүхэнһөө 7 поршоонхо абтаа. Малые шахан таргалуулха хүдэлмэриин тон хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэһэнэй гэмээр мяха абаха түсэб дүүргэгдээгүй. Республикада гахай үсхэбэрилхэ хэрэгые тоохогүй ябадал гараһан байна.

Колхозуудта шубуу үсхэбэрилгэ хангалтагүйгөөр хүгжөөгдэнэ. Олон колхозууд ажахын энэ һалбариие тоодоггүй, тиимэһээ хүгжөөдэггүй.

1956 он хадаа малажалые хүгжөөлгөөр, малажалай продуктнуудые улам ехээр абадаг болохо талаар колхозууд, совхозууд болон аймагуудай зохёоһон хэмжээ-ябуулгануудые дүүргэхын түлөө тэмсэлэй шиидхэхы жэл болохо байна. Эдээниие амжалтатайгаар дүүргэхэ бүхы арга боломжо манда бии гээшэ. Тиихын тулада малай үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэхэ, малаа гарзалуулхагүй, түлнүүдээ һайнаар абажа томо болгохо, бүхы колхозуудта, совхозуудта һү һаалгые, нооһо хайшалалгые эрид ехэдхэхэ, малые бэлшээжэ ба шахан таргалуулха хүдэлмэри эмхидхэхэ хэрэгтэй. Гэхэтэй хамта олон колхозуудта болон совхозуудта малай үбэлжэлгэ хангалтагүйгөөр үнгэргэгдэжэ байна. Бичурын, Кударын, Зэдын, Ториин аймагуудай колхозуудта иимэ байна.

1954 онойхитой сасуулхада зургаадахи табанжэлэй бүри түрүүшын жэлдэ һү ба үндэгэ абалгые, 1957—1958 онуудта мяха ба нооһо абалгые хоёр дахин ехэдхэхэ ёһотой, уялгатайшьебди. Тиигэжэ 1957 ондо элдүүриин газарай 100 гектар бүхэндэ колхозуудта һү 50 центнер, нооһо 112 килограмм, мяха 14 центнерһээ бага бэшые, тэрэ тоодо 100 гектар таряанай газарта 6 центнерһээ бага бэшэ гахайн мяха абаха. Энэ зорилго дүүргэхын тулада мүнөө жэлдэ республика дотор дундa зэргээр үнеэн бүриһөө 1200 литр һү һааха, хонин бүриһөө 2,3 килограмм нооһо хайшалха ёһотойбди.

Малажалай талаар областной партийна организаци иимэ зорилгонуудые шиидхэхэ ёһотой гэбэл:

1. Хони үсхэбэрилхэ, нарин, нарибтар нооһо абалгые ехэдхэхэ хэрэг партийна, советскэ болон хүдөө ажахын органуудай гол анхаралда байха ёһотой. Ойрын хоёр жэл соо республикын колхозууд болон совхозуудта хонидой тоо толгойе 1,5 миллион болгохо, тэрэ тоодо 55—60 процентынь нарин ба нарибтар нооһотой хонид болгохо.

2. Эбэртэ бодо малые үсхэбэрилхэ хэрэгтэхи гээгдэлые усадхаха, ниитын малай тоо толгойе һүрэг соонь олошоруулхаһаа гадна, мүн хүдэлмэришэд, албахаагшад ба колхознигуудһаа үнеэдые, тугалнуудые худалдажа абажа, үхэрэй тоо толгойе олошоруулха хэрэгтэй. Энэ хадаа ойрын 2—3 жэл соо мяха абалгые эрид дээшэлүүлхэ гохо байна.

Казахстанай, Сибириин б на Востогой талын районууд хозууд болон совхозуудта мал үсхэбэрилхэ тухай К XX съездын Директив проект соо хэлэгдэһэнтэй д дуулан республика дотороо Закаменай, тиихэдэ Куру Яруунын, Хэжэнгын, Хорини дын аймагуудай зарим газ ханай мал үсхэбэрилхэ туха далые бүхы тээһээнь хаража ёһотойбди.

Энэ жэлдэ колхозууд бол хозуудта 35 мянганһаа үсөө эбэртэ бодо малые, 70 мянга дые, тэдэнэй олонхинь эрье бэлшээн таргалуулха, тиигэ ган малые гүрэндэ ха ёһотой. Олон поршоонхо болохын, гахай шахан тарг хүдэлмэри түргэдхэхын тула гахайнуудые түрүүлээд, по хонуудтайнь нэгэ доро шаха галуулха арга хэрэглэдэг тиигэжэ энэ жэлдэ гүрэндэ даха бүхы мяханай 30 про гахайн мяхаар дүүргэхэ, 50 һаа үсөөн бэшэ гахай шаха шааха.

3. Малай тоо толгой түр олошоруулха зорилгоор эхэ тоое түргэнөөр олошоруулха, жэлэй турша соо һүрэгэй 40 центые үнеэд, 50—60 процент хонид болгохо. Колхоз бүхэ лай һүрэг нэмээхын тулада тоогой 35—40 процентһээ үс шэ хашарагуудтай байха.

4. Малажалай продукт ехээр абадаг болохын түлөө хэ, түбхын түрүүндэ нарин, тар нооһо, мяха, һү, үндэгэ абахын түлөө тэмсэхэ. Колх хоз болон аймаг бүхэндэ зо һон хэмжээ-ябуулгануудые дэ заатагүй дүүргэхэ уялгат

5. Түбхын түрүүндэ үнэтэ тура болохо кукурузые ехээ даг болоjо, тэжээлэй база ха хүдэлмэриие үндэһөөрнь руулха хэрэгтэй гэжэ КПСС гэй январска Пленум парти ветскэ болон хүдөө ажахын нуудай онсо анхаралые хан байна. Партиин ЦК-гэй П *энэ заабари республика дот* гаар бэелүүлэгдэнэ.

Энэ жэлэй сагай уларила байһан дээрэһээ, мүн кукур рихадаа ехэ алдуунуудые г дээрэһээ кукурузын ехэ тари сорһон гү, али тон багахан үгэһэн байна. Гэбэшье, ман публикада энэ үнэтэ культу туурнтай һайн ургаса үгэхэ жэ малажалые шэмэтэ тэ хүсэд хангаха арга бии гэжэ колхозууд болон звенонууда дүршэл харуулаа.

Тэжээлэй базые үндэһөөрн хэхэ асуудал кукуруза тар холбоотой юм. Тиимэһээ ажалые дэбжээхын түлө сэлэй хойшолуулашагүй нуудай нэгэн халаа кукуру лөө тэмсэл болоно. Колхоз, бүхэндэ энэ культурын баян ургуулха арга шудалхын түл сэхэ шухала. Кукуруза тари лада эрхим газараа таһалха, гын ба ургасын хойноһоо ха гын агротехникэ шудалхын нэтэрүүгээр тэмсэхэ, түрүү зуудай дүй дүршэл шудалха мүнөө үеын тон шухала мүн. Мүнөө хабар 70 мянг тарһаа бага бэшэ газарта ку тариха болонобди, тэрэнэй мянган гектарынь малай но жээлдэ хэрэглэгдэхэ боло жэлдэ гансахан үнеэдтэ бэш рин хонидто, гахайнуудта, хашарагуудта хүрэхэ хэм силос дараха ёһотойбди.

Сабшалангай ба бэлшээри рые зүбөөр хэрэглэхэ тухай, ээрэ ехээр ногоо тариха сабшалангай бэлшээриин гуримтай болгохо тухай табихаар болообди. Сабша нилээд ехэ газарые хахалаа һото, тэжээлэй культурануу риха хэрэгтэй. Энээнтэй хам шалангай ба бэлшээриин уһалха, утэгжүүлхэ тухай табиха шухала.

Колхозууд болон совхозу лай байра бариха тухай К ЦК-гэй январска Пленумэй бари республика дотор дүүргэгдэжэ байна. Ферм тэжээл буйлуулха, уһалха б хүдэлмэринүүдые механи муугаар хэгдэнэ.

Министрнүүдэй Соведэй хи хүдөөгэй барилгын упр Хүдөө ажахын министерство тиин айкомууд, аймгүйсэд колхозуудай правленинүүд лээгүй барилгануудые үбэл барюулха ёһотой. Хоёр турша соо бүхы үнеэд, эмэ хо гахайнууд бултадаа типовой байрануудта оруулагдаха ба товарна болон гахайн-товар

(*Түгэсхэлынь 3-дахи нюу*

XIX ОБЛАСТНОЙ ПАРТИЙНА КОНФЕРЕНЦИ

СС-эй ОБЛАСТНОЙ КОМИТЕДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИ ТУХАЙ

С-эй Бурят-Монголой областной комитедэй секретарь нүхэр А. У. ХАХАЛОВАЙ тоосоото элидхэлhээ

(Түгэсхэл)

усэдөөр механизацилха лдхэгдэхэ ёhотой. колхозууд болон сов- оohо таряа абалгаар үсэб 59 процент, хар- 9 процент, овощь—32 үргэгдээ.

культурануудай, хар- овощиин бага ургаса ол шалтагаан хадаа нгай муугаар эрхилэг- hаа, хүдөө ажахын дай баян ургасын түлөө лон советскэ органуудай эhэнhээ болоо. Һүүлэй олон аймагууд болон хүтэлбэрилэгшэд сагай у, ганданги байhан ту- д олон шалтагаануудые лонхой. Һүүлэй жэл- өрөөшье иимэрхүү бай- й хамта, иимэ байха малые тариха, харуу- ехникые наринаар сахи- hайн үрэhэн тухай, саhа зар уhалха болон бусад улгануудые бэелүүлхэ ар анхарал хандуулаг- бшуу.

эшье ургасын түлөө ехэ гарганhан газарта колхо- совхозууд сагай уларп- е байгаа hаань, hайн ан байна.

ахын энэ жэлдэ тарьян- хэ дутагдалнуудые эрид аха ба ороohо таряа- абхын болон овощиин эшэлүүлхэ уялгатайбди. н колхозууд болон сов- э ба боро газар ашагла- рээ саашадань үргэлжэ- 56—1957 онуудта 100 тарhаа бага бэшэ шэнэ лаха ёhотой.

жэлнүүдтэ зарим колхо- аа бага болгоhониинь Сэбэр парай талмайе ёhотойбди, хэрбээ мүнөө гектар партай байгаа хоёр жэл соо 300—350 тар болгохо хэрэгтэй. За- уудта таригдадаг культу- убилтажа, ургаса бата- ь ургаса ехэтэй культу- иланга кукурузаар эгтэй.

ажахыдахи задагай далые усадхахын тулада мжээнүүдые абаха, урга- хүдөө ажахын культура- ртнуудые түргэнөөр оло- үйлэдбэридэ нэбтэрүүл- хоёр жэл соо ороohото удай, овощиин болон ургаса ехэтэй, нютаг эраhан үрэhөөр хаа хаа- илга хэдэг болохо.

а, советскэ болон хүдөө органууд агротехникын удые хазагайруулха яба- д тэмсэхэ ёhотой.

тарилгада саг соонь элэдхэхэ, үрэhэ хаалга ба ые ойрын үедэ дүүргэхэ, тарилгын шанарта хүргэ- дэрэ наг шэбхэ гаргалга, саhа тогтоолго, тошоң ха- ргэлхэхэ, овощной куль- рассада тариха, гор- дые хэхэ ба агротехни- д хэмжээ-ябуулгануудые гээшэ ороohо таряа энэ эр абаха зорилго шиидхэ- үхэсэл мүн болоно.

ажахын үйлэдбэриие үргэ- трификацилга хадаа мал- таряанажал амжалтатай- өөхэ шухала нүхэсэл мүн. ажахын үйлэдбэриин бүхы е хүгжөөлгэдэ, колхозуу- идхэлэй-ажахын талаар ль бэхижүүлгэдэ машин- она станцинуудай үүргые хэ, хүдөө ажахын про- е абаха, бэлэдхэхэ түсэ- үүргэгдэхын түлөө, та- л ба малажалдахи ажал үдэлмэри механизацилгын ТС-үүдэй харюусалгые дээ- шухала.

ууд, МТС-үүд ба совхо- үсэблэлгые hайжаруулха, ажахын hалбаринуудые тай hайнаар тааруулан таряанажал ба мала- республикын зоно зо- мэргэжүүлхэ тушаа об- истрнүүдэй Совет, партиин ба аймгүйсэдкомууд шууд баха ёhотой. Тиихэ зуураа, нэй, аймаг дотороо кол- з бүхэнэй байгаалиин ба ска эрхэ байдалые ха- баха, ажал болон мүнгэн н багаар гаргашалан эд- азарай 100 гектар бүридэ абалгые эрид дээшэлүүл- хараалха хэрэгтэй.

ридөө hайн үрэ дүн түй- хозингуудые материальна урмашуулха гурим үргэ- зоримгойгоор бэелүүлхэ, дта ажалай бүтээсые дээ- шухала нүхэсэл болохо и аванс үгэлгые үргэнөөр э шухала. Бодото эрхэ тааралдуулан, матери- лтэ урмашуулга хэрэглэ- хэ, үүсхэл ехээр гаргаха, тэрэ урмашуулгые колхозно үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлхэ хэрэгтэй. Колхозуудые хүтэлбэрилхы кадрнуудаар бэхижүүлхэ хүдэлмэри саашадань зоримгойгоор үргэлжэлүүлхэ, даа hан хэрэгэйнгээ түлөө тэдэнэй харюусалгые бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлхэ ёhотой.

Колхозуудай экономикые бэхижүүлхэ хэрэгтэ республикын промышленна предприятинууд болон организацинуудай коллективүүдэй зүгhөө бага бэшэ туhаламжа үзүүлэгдээ. Колхозуудта, илангаяа экономическа талаараа hула байhан колхозуудта шефскэ туhаламжа саашадаашье үзүүлхэ шухала.

Республикын хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ бии байhан ехэхэн дутагдалнууд хадаа областной партийна, советскэ болон хүдөө ажахын органуудай зүгhөө энэ hалбариие хүтэлбэрилгэдэ тон ехэ дутагдалнуудай бии байhые гэршэлнэ.

Республикын Хүдөө ажахын министерство МТС-үүд ба колхозуудай хүдэлмэриие муугаар хүтэлбэрилнэ, хүдөө ажахын үйлэдбэриие түсэблэхэ, материально-техническэ хэрэгсэл хубаарилха хэрэгтэ ехэ алдуу гаргана, хүдөө ажахые хүгжөөлгын гол шухала асуудалнуудые зохёолго ба табилгада хожомдоно, хүсэд hайн үүсхэл гарганагүй гэжэ зааха шухала. Министрнүүдэй Совет ба хүдөө ажахын асуудалнуудые эрхилдэг орлогшо нүхэр Дроздов Хүдөө ажахын министерствын хүдэлмэриие муугаар залан хүтэлбэрилнэ, тэрэнэй хүдэлмэриие гүнзэгыгөөр шэнжэлэн харанагүй, министерствын аппарадые бэхижүүлхэ талаар туhаламжа үзүүлнэгүй. Хүдөө ажахые хүгжөөлгын хэдэ хэдэн шухала асуудал шиидхэлгые нүхэр Дроздов удаарууулна.

Хүдөө ажахые хүтэлбэрилгэдэхи ехэ дутагдалнуудай түлөө гансашье нютагуудтахи органууд, Хүдөө ажахын министерство, Министрнүүдэй Совет бэшэ, харин түбхын түрүүн КПСС-эй обкомой харюусалгатай байhаниинь мэдээжэ. Ойрын 2—3 жэл соо хүдөө ажахые эрид хүгжөөхэ гэhэн партийна ба гүрэнэй тон шухала хэрэгые парти болон тэрэнэй ЦК партийна органуудта даалгаhан байна. КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэринүүдые дүүргэхын түлөө тэмсэлдээ партийна организацинууд жэлэй турша соо бага бэшэ хүдэлмэри хээ. КПСС-эй обком бодото бүхы хүдэлмэреэ хэхэдээ хүдөө ажахые хүгжөөлгын асуудалнуудта, хүдөө ажахын продуктнуудые ехээр абадаг болохо бодото зорилгонуудые шиидхэлгэдэ гол анхаралаа хандуулаа.

Хүдөө ажахые хүтэлбэрилгын хэмжээе эрид hайжаруулха, энэ хүтэлбэрилгые улам мэргэжэлтэй, бодото, оперативна болгохо гээшэ областной партийна организациин, түбхын түрүүн партийна хүтэлбэрилхы органуудай — партиин обкомой ба айкомуудай зорилго мүн. Партийна, советскэ ба хүдөө ажахын хүдэлмэриин ямаршье участогта даажа байгаа хэрэгэйнгээ түлөө партийна, советскэ органуудай, МТС, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэ бүхэнэй өөрын харюусалгатай байха ябадал түйлаха шухала. МТС, колхоз ба совхозуудта, бригаданууд болон малажалай фермэнүүдтэ хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй ехэнхидээ ябадаг, дутагдалнуудые усадхадаг, хүнүүдэй дунда үдэрhөө үдэр бүри хүдэлмэри ябуулдаг, хүдөө ажахын бүхы hалбариие эрид хүгжөөхэ тушаа КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ талаар эмхидхэлэй хүдэлмэри байра дээрэнь хэдэг байхаар партийна болон советскэ аппарадай хүдэлмэри эмхидхэгдэхэ зэргэтэй.

Коммунистическэ парти болбол ажалшадай материально-ажаhуудалые hайжаруулха тушаа саг үргэлжэ hанаагаа табижа байдаг гэжэ элидхэлшэ хэлээд, ажалшадые материально-ажаhуудалай талаар хангаха асуудалда дамжан ороно.

Тоосоото үе соо республика дотор 86,7 мянган дүрбэлжэн метрын хэмжээтэй байрын гэр баригдажа, байрын гэрнүүдые бүтээжэ ашаглалгада оруулха түсэб 99,7 процент дүүргэгдээ. Мяха-консервын, Зэдын комбинадууд болон бусад зарим предприятинууд байрын гэрнүүдые бариха түсэбөө дүүргээгүй үлэшөө. Республика дотор байрын гэрнүүд хэды олоор баригдажа байбашье, эрилтэнүүдые хангажа шаданагүй, тиимэhээ манай олохон предприятинуудай хүгжэлтэдэ горьтойхон hаад ушаруулна.

Гэхэтэй хамта, арад зониие коммунальна талаар хангаха болон городуудые, илангаяа Улан-Удэ городые болбосон түхэлтэй болгохо хэрэг хангалтагүй байhаар. КПСС-эй Улан-Удын горком (секретаринь нүхэр Магунов) болон городской Совет (түрүүлэгшэнь нүхэр Гурьянов) водопроводуудые бариха, электросетиие шэнэдхэн заhаха хэрэгтэ hомологдоhон мүнгэн зөөриие дууhан хэрэглэхын тулада хэмжээ абанагүй. Мүн городоо түбхинүүлэн заhаха хэрэгтэ КПСС-эй Городокско горком болон Зэдын комбинат hаналаа багаар табина.

Коммунальна ажахын министерство (министр нүхэр Лисюткин) коммунальна предприятинуудай гостиница, бани болон хубсаhа угааха газарнуудай тоое олошоруулха ба хүдэлмэриинь hайжаруулхын тулада оролдолго гарганагүй.

Худалдаа наймаанай предприятинууд ажалшадай ургажа байгаа эрилтэнүүдые хангана гүй. Партийна органууд, худалдаа наймаанай министр нүхэр Данилов. Бурмонкоопсоюзай түрүүлэгшэ нүхэр Танхаев худалдаа наймаанай предприятинуудтахи ехэхэн дутагдалнуудые түргэнөөр усадханагүй.

Элүүрые хамгаалха асуудал тушаа хэлэхэ зуураа, эмнэлгэ-hэргылэлгын болон хүүгэдэй эмхи зургаануудай тоо олошороо, тоосоото үе соо хүдөөдэ 17 участково больница, 43 фельдшерскэ пункт нууд нээгдээ гэжэ элидхэлшэ мэдүүлбэ. Энэ үедэ 86 врачууд болон медицинскэ дунда мэргэжэлтэй 413 хүдэлмэрилэгшэд хүдөөдэ хүдэлмэрилхөөр эльгээгдээ.

Гэхэтэй хамта, арад зониие медицинскэ талаар хангаха хэрэгтэ горьтойхон дутагдалнууд бии гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ. Элүүрые хамгаалгын министерство, министр нүхэр Боянова эмнэлгэ-hэргылэлгын, санитарно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие хангалтагүйгөөр эмхидхэнэ.

Элүүрые хамгаалгада бии байгаа ехэ дутагдалнууд юу харуулнаб гэхэдэ, КПСС-эй обком болон захиргаанай-финансова органуудай таhагай элүүрые хамгаалгын министерствын хүдэлмэриие муугаар хинан шалгажа байhые гэршэлнэ. Тус таhагые даагша нүхэр Кочетов эдэбхигүйгөөр хүдэлмэрилнэ, ажалшадые медицинскэ талаар хангаха хэрэгтэ бии байhан ехэнүүд дутагдалнууд болон алдуунуудтай эбсэшөөд, тэдэниие усадхаха тушаа ёhотой хэмжээ абанагүй.

Зорилго юуб гэхэдэ, КПСС-эй обком, горкомууд, айкомууд болон Министрнүүдэй Совет элүүрые хамгаалха органуудта анхаралаа ехээр хандуулжа, тэдэнэртэ бодото туhаламжа үзүүлхэ зэргэтэй.

Партийно-эмхидхэлэй болон идеологическа хүдэлмэри тухай

Партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриие али болохоор шангадхаха гэhэн КПСС-эй ЦК-гэй заабариие бэелүүлэн, партиин горкомуудые болон партийна эхин организацинуудые hайнаар хүтэлбэрилдэг болохо, тэдэнэй эмхидхэлэй хүдэлмэриие шангадхаха, коммунистнуудай эдэбхи ба хэшээлыень дээшэлүүлхэ, парти доторой демократиие бэхижүүлхын, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгые али болохоор дэлгэрүүлхын тула КПСС-эй областной комитет хэдэ хэдэн хэмжээнүүдые абаhан байна. Эдэ бүгэдэ хадаа ажахын-политическэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ партийна организацинуудай үүргэ ба харюусалгые зарим тэды дээшэлүүлхэ арга олгоhон байха юм.

Гэбэшье, КПСС-эй обком, горкомууд болон айкомууд партийна эхин организацинуудые хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ бии байhан горьтойхон дутагдалнуудые зайсуулжа шадаагүй, тэдэнэй хүдэлмэриие саашадань hайжаруулхын тула бүхы хэмжээнүүдые абаагүй. Тэрээн дээрэhээ боложо, олохон партийна эхин организацинуудта парти доторой хүдэлмэри hулаар табигданхай, партийна суглаанууд муу бэлэдхэлтэйгээр үсөө үнгэргэгдэнэ. Олохон промышленна предприятинуудай партийна эхин организацинууд, жэшээлхэдэ, Тимлюйска заводой, Галуута-Нуурай рудоуправлениин 2-дохи шахтын, Баунтын аймагай Маловска приискын болон бусад партийна эхин организацинууд предприятиингаа хүдэлмэриие hайжаруулхын түлөө hулаар тэмсэнэ, түрүү техникэ болон технологиие үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ үүсхэл гарганагүй, предприятиингаа гүрэнэй түсэб дүүргэхэ хэрэгые хангажа шаданагүй.

КПСС-эй айкомууд колхозуудай ажал хүдэлмэриин түлөө партийна эхин организацинуудай харюусалгые мууса дээшэлүүлнэ, ажахын асуудалнуудые шиидхэхэдээ тэдээндэ түшэглэнэгүй. Жэшээлхэдэ, КПСС-эй Мухаршэбэрэй айком аймагайнгаа эгээн гээгдэнги «Улаан Шулуута» колхозой партийна организациин хангалтагүй хүдэлмэриие удаан саг соо тэсэжэ байдаг.

Партийна эхин организацинуудай хүдэлмэриие эрид шууд hайжаруулха, предприяти, колхоз, совхоз болон МТС-эй хүдэлмэридэ тэдэнэй үүргэ ба харюусалгые дээшэлүүлхэ, коммунистнуудые зүбөөр хубаарилан табиха ба үйлэдбэриин түрүү хүнүүдые партида абаха хэрэгые hайжаруулха хэрэгтэй.

Саашань элидхэлшэ хүтэлбэрилхы кадрнуудые шэлэн олохо, хубаарилан табиха ба хүмүүжүүлхэ хүдэлмэридэ тогтобо.

Удаань элидхэлшэ олониитын организацинуудай хүдэлмэри тухай хэлэбэ. Тоосоото үе соогоо ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдэй ажал-ябуулгые hайжаруулха тушаа зарим тэды хэмжээнүүд абтаа. Гэбэшье, КПСС-эй обком горком болон айкомууд Соведүүдэй хүдэлмэриие шэнэдхэн табижа, үшөөл шадаагүй, тэдэнэй ажалябуулгые hулаар шалгадаг ба ударидадаг, тэдэнэртэ бодото туhаламжа үзүүлдэггүй байна. КПСС-эй Хэжэнгын, Зэдын, Прибайкальска болон бусад хэдэн айкомууд аймагайнгаа ажал хэрэгые шиидхэхэдээ аймгүйсэдкомуудай үүргые ба харюусалгые дээшэлүүлхын орондо, зарим үедэ тэдэнэй түлөө өөhэдөө хүдэлмэрилдэг байна. Партийна организацинууд сельскэ, посёлково Соведүүдэй хүдэлмэридэ анхаралаа табидаггүй, ажалшадай депутадуудай нютагай олохон Соведүүдтэ эмхидхэлэй-ниитын хүдэлмэриин орхигдошоод байхада обёордоггүй байна.

130 мянган гэшүүдые нэгэдүүлhэн республикын профсоюзна организацинууд ехэхэн хүсэн гээшэ. Тиигэбэшье, облпрофсовет, тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Могнонов, профсоюзуудай обкомууд үйлэдбэриин эмхидхэлые hайжаруулгада, техническэ дэбжэлтые нэбтэрүүлгэдэ ба ажалшадые материально-ажаhуудалай талаар хангалгада профсоюзна организацинуудай үүргые дээшэлүүлхэ гэhэн КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй эрилтые муугаар бэелүүлнэ.

Областной комсомольско организациин болон ВЛКСМ-эй обкомой хүдэлмэридэ ехэ дутагдалнууд бии байна. Залуушуулай дунда эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулха, комсомолецуудые үйлэдбэри дээрэ сэхэ хабаадуулха тушаа эршэмтэйгээр оролдоогүй байха юм. 6 мянган комсомолецууд—колхознигуудай миин 2700 хүниинь малажал дээрэ хүдэлмэрилнэ, тиихэдэ Иволгын, Бичурын, Ториин, Түнхэнэй аймагуудта хонишодоор, hаалишадаар, гахайшадаар комсомолецуудай 30 процентнь хүдэлмэрилнэ.

КПСС-эй обком, горком болон айкомууд олониитын организацинуудай хүдэлмэриие hайнаар хүтэлбэрилдэг, хинан шалгадаг ба туhалдаг болохо, советскэ, профсоюзна болон комсомольско организацинуудай бүхы хүдэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлхэ, промышленность болон хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ ажалшадые ударидаха, ажалшадай материальна ажана байдалые hайжаруулха тушаа эрид хэмжээнүүд абтаха зэргэтэй.

Саашань идеологическа хүдэлмэри тушаа хэлэхэ зуураа, тоосоото үе соогоо областной партийна организаци партийна пропагандые ба агитационно-ниитын хүдэлмэриие hайжаруулха хэмжээнүүдые абаhан, тэрэниие ажахын болон политическэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ, ажалшадые элсүүлхэ хэрэгтэ зорюулhан байна гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ.

Олохон колхозуудай партийна эхин организацинууд малай фермэнүүдтэ культбазануудые эмхидхэжэ, «Малшадай үдэр» үнгэргэдэг болоо, клубууд, библиотекэнүүдэй хүдэлмэри нёдондо бүгэдын харалгада табигдаа hэн. Эдэ бүгэдэ ниитэ-политическэ ба культурна-гэгээрэлэй хүдэлмэриие зарим тэды hайжаруулаа.

Гэхэтэй хамта, КПСС-эй обком ниитэ-политическэ хүдэлмэриие ажабайдалтай холбоогүйгөөр ябуулдаг баримтануудые гүйсэд зайсуулжа шадаагүй байна. Бичурын, Заиграйн, Ториин, Зэдын, Мухаршэбэрэй аймагта, Пригороднэ райондо ниитэ-политическэ хүдэлмэри үшөөл ажабайдалтай холбоогүйгөөр ба тодорхой бэшээр ябуулагдаhаар. КПСС-эй айкомууд болон партийна эхин организацинууд агитаторнууд болон пропагандистнуудай анхаралые тодорхой зорилгонуудые шиидхэлгэдэ хандуулнагүй, тиимэhээ тэдэнэй олонхинь өөhэдынгөө хөөрэлдөөнүүдые болон лекцинүүдые колхозуудай ба предприятинуудай ажабайдалтай холбодоггүй байна.

КПСС-эй обком, айкомууд болон горкомууд, Культурын министерство, культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай ажал-ябуулгые эрид hайжаруулжа шадаагүй. Зарим нэгэн колхозуудта колхознигуудай, илангаяа малай фермэ болон отарануудта хүдэлмэрилдэг хүнүүдэй культурно-ажаhуудалай эрилтэнүүдые муугаар хангана. Ториин, Зэдын, Кударын, Бичурын, Түнхэнэй аймагуудта клубууд, библиотекэнүүд болон культбазанууд муугаар түхеэрэгдэнхэй, хүдэлмэреэ ёhотой hайнаар ябуулнагүй, кино харуулга хангалтагүйгөөр эмхидхэнэ.

Культурын министерство (министр нүхэр Дамдинжапов), олохон айкомууд болон КПСС-эй обкомой наука ба культурын таhаг культурна эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдтэ анхаралаа hайнаар табидаггүй байна. Олон ушарта клубуудые даагшадаар, библиотекарьнүүдээр зондо хүндэгүй, хүдэлмэриhөө хаягдаhан хүнүүд табигдадаг байна.

Хэлхээ холбооной министерствын управлени, партиин олохон айкомууд болон аймгүйсэдкомууд колхозуудые радиотой болгохын тулада мүртэй юумэ хэнэгүй.

КПСС-эй обком политическэ хүдэлмэридөө хэблэл ба радио гүйсэдөөр хэрэглэжэ шадаагүй, хэблэлэй органуудые hулаар хүтэлбэрилhэн дээрэhээнь тэдэнэй үүргэ үшөөл бага байhаар. «Бурят-Монгольская правда газетэ (редактор нүхэр Стегачев), «Бурят-Монголой үнэн» газетэ (редактор нүхэр Лобсанов) хүдөө ажахын болон партийна ажабайдалай асуудалнуудые олон ушарта муугаар харуулна, наука ба техникын түйлалтые тон багаар дэлгэрүүлдэг, түрүү дүй дүршэлые согсолхо ба дэлгэрүүлхэ хэрэгые муугаар харуулна. Газетэнүүдтэ бэшэжэ эхилhэн асуудалнуудаа эсэстэнь хүргэдэггүй. Идеологическа хүдэлмэридэ, арадуудай хани барисаае бэхижүүлгэдэ газетэнүүд анхаралаа багаар табина. Радио дамжуулгын таhагай болон Бурмонгизай хүдэлмэриин ехэнүүд дутагдалнууд тушаа элидхэлшэ мүн тогтожо хэлээ.

КПСС-эй обком, горкомууд болон айкомууд партийна пропагандые, илангаяа коммунистнуудай бэеэ даагаад hураха hуралсалые эмхидхэлгэдэ бии байhан дутагдалнуудые гүйсэд усадхажа шадаагүй байна.

КПСС-эй Заиграйн, Прибайкальска, Зэдын, Мухаршэбэрэй, айкомууд коммунистнуудай hуралсалые эмхидхэхэдээ алдуу гаргаhан, коммунистнуудай политическэ экономи, промышленностиин ба хүдөө ажахын экономико шудалха гэhэн хүсэлые хүсэд хараадаа абаагүй байшоо. КПСС-эй обкомой пропаганда ба агитациин таhаг (даагшань нүхэр Маслов) эдэ дутагдалнуудые саг соонь заhаагүй. Лекционно пропаганда эрхилэлгэдэ горьтой дутагдалнууд бии байhаар.

Агитационно болон пропагандистска хүдэлмэридэ бии байhан горьтойхон дутагдалнуудые эрид шууд усадхаха хэрэгтэй.

Партиин областной комитет КПСС-эй ЦК-гэй заабаринуудые хүтэлбэри болгон, советскэ идеологиин арюун сэбэр байхын түлөө тэмсэлые саашадаа шангадхаха, ажалшадые пролетарска интернационализмын, үзэл бодолоор хүмүүжүүлхэ, арадуудай хоорондохи хани барисаае бэхижүүлхэ, формоороо национальна, удхаараа социалистическэ культура, литература болон искусствые саашадань хүгжөөн дэбжээхэ хэрэгтэ партийна организацинуудай анхаралые хандуулха зэргэтэй.

КПСС-эй обком агууехэ ород ба бурят арадуудай хоорондохи хани барисаанай түүхэтэ үндэhэ hуурине пропагандалгада анхарал хандуулhан байна. Бурядай түрүүшын эрдэмтэ Доржи Банзаровай нүгшэhэнhөө хойшо 100 жэлэй ойдо, декабрист-гэгээрүүлэгшэ Николай Бестужевай дурасхаалда зорюулагдаhан научна сессинүүд болон бусад хэмжээ-ябуулганууд республика дотор үнгэргэгдөө.

Глинкын «Иван Сусанин» гэжэ оперые, татарска композитор Яруллинай «Шурале» гэжэ баледые оперо ба баледэй театрын табиhан, «Энхэ Булат баатар» гэжэ оперые hэльбэжэ табиhан, ахадүү республикануудай драматургнуудай пьесэнүүдээр зарим зүжэгүүдые бурят-монголой нүүдэл театрын табиhан, дуу ба танцын ансамблиин Прибалтикын республиканuудта, Украина, Белоруссi, Молдави, Москва ба Ленинград ошожо ерэhэн ябадал хадаа арадуудай хоорондын хани барисаае бэхижүүлгэдэ, тэдээнэй культуранuудай али алинайнь баяжалгада, дүй дүршэлөө абалсалгада туhалhан байна. Литературын зарим зохёолнуудые оршуулалсажа, хэблэн гаргаhан ябадал тэрэшэлэн нилээд ехэ удхашанартай.

Гэбэшье, партийна олон организацинууд ажалшадые интернациональна сурталаар хүмүүжүүлхэ хүдэлмэридөө ехэхэн дутагдалнуудые гаргана.

КПСС-эй обком ба Улан-Удын горком творческо интеллигенциие хүмүүжүүлхэ, ленинскэ национальна политикые тайлбарилха талаар hулаар хүдэлмэрилнэ.

Гэхэтэй хамта, литература ба искусствын зохёолнууд дотор арадуудай хани барисаанай түүхэтэ үндэhэ hууриие харуулха хэрэгтэ, манай ороной арадуудые интернациональна талаар нэгэдүүлгэдэ ород арадай элитэ ехэ үүргые харуулха хэрэгтэ зохихо анхарал хандуулагданагүй Социалистическэ ажал ба манай партиин хүтэлбэрилхы үүргэ гүнзэгыгөөр харуулагданагүй.

Саашань элидхэлшэ республикын научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудай ба дээдэ hургуулинуудай хүдэлмэридэхи ехэхэн дутагдалнууд тухай хэлэбэ.

— Партийна организацинууд,—гэжэ элидхэлшэ хэлэнэ,—научно шэнжэлгын эмхи зургаануудай ажалябуулгые ажахын бодото хэрэглэмжэнүүдтэ ойртуулха, научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэриие республикын арадай ажахын, илангаяа малажалай ба таряанажалай аша туhада зорюулхын тулада тэдэ эмхи зургаануудай хүдэлмэриие шэнэдхэн табиха хэмжээ абаха ёhотой.

—Экономико ба культурые саашадань дэбжээхэ зорилго хадаа,—гэжэ элидхэлшэ хэлэнэ, — ВУЗ-ууд, техникумууд болон hургуулинуудта кадрнуудые hурган бэлэдхэхэ хэрэгые эрид hайжаруулхые эринэ. Гэбэшье, hуралсалай газарнууд мэргэжэлтэй кадрнуудые hурган гаргаха талаар республикын эрилтые хангана гүй. Национальна кадрнуудые илангаяа промышленностьда ба хүдөө ажахыда хүдэлмэрилхынь тулада бэлэдхэлгэ муугаар табигданхай.

Гэгээрэлэй министерство (министр нүхэр Баранников), КПСС-эй обкомой hургуулинуудай таhаг (даагшань нүхэр Константинов) политехническэ hуралсалай ба hурагшадые ажалда hургаха зорилгые хангалтагүйгөөр дүүргэнэ.

Һургуулинуудай хүдэлмэриие үндэhөөрнь шэнэдхэхэ, городууд болон тосхонуудта бүгэдэниитын дунда hуралсалда дамжан оролгые гол түлэб дүүргэхэ гэhэн зорилго КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдэй проект дотор табигдаа. Гэгээрэлэй министерство, нютагуудтахи арадай гэгээрэлэй органууд, hургуулинууд hуралсалые олониитын-политическэ ажалтай нягтаар холбохо, залуу үетэниие ажалда хандадагаар хүмүүжүүлхэ, промышленна ба хүдөө ажахын үйлэдбэриин гол шухала hалбаринуудтай hурагшадые танилсуулха ёhотой.

* * *

КПСС-эй обкомой тоосоото элидхэлые хэжэ дүүргэхэ зуураа элидхэлшэ болбол конференциин анхаралые дутагдалнууд болон шиидхэгдээгүй зорилгонуудта гол түлэб хандуулха гэжэ обком тоолоhон байгаа тээд хэлэнэ.

—КПСС-эй Центральна Комитет,—гэжэ элидхэлшэ хэлэнэ,—партийна комитедүүдтэ, советскэ болон ажахын органуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ ехэ эрилтэ табина, хүтэлбэриин хэмжээе али болохоор дээшэлүүлхэ, хүдэлмэриин ленинскэ ёhо гуримые оролдосотойгоор шудалха, шүүмжэлэй ба өөрыгөө шүүмжэлгын үндэhөөр дутагдалнуудые элирүүлэн, тэдэниие усадхаха, ямаршье тушаалда байгаа hаань, дааhан хэрэгэйнь түлөө хүдэлмэрилэгшэ бүхэнэй харюусалгые дээшэлүүлхэ, кадрнуудта гамтайгаар хандан, тэдэниие hурган хүмүүжүүлхэ хэрэгтэй гэжэ бидэниие hургана. Партиин Центральна Комитедэй энэ эрилтые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлгэ хадаа областной партийна организациин үмэнэхи зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ эшэ үндэhэн мүн болоно.

Областной партийна организаци өөрынгөө XIX партийна конференцида нягта жагсаалтайгаар ерэбэ. Тэрэ хадаа дутагдалнууд болон бэрхэшээлнүүдые дабахаар, арадай ажахын ба культурын бүхы hалбаринуудые саашадань хүгжөөхэ талаар Партиин, Советскэ правительствын табиhан зорилгонуудые дүүргэжэ, коммунизм байгуулгын хэрэгтэ туhа нэмэри оруулхаар эрид шиидэнгээр КПСС-эй XX съездые угтажа байна.

Чехословацка Республика. Брно городтохи Ян Швермын нэрэмжэтэ заводой клуб Словакиин эгээн эрхим культурна эмхи зургаануудай нэгэн юм. Клубай дэргэдэ уранһайханай самодеятельностиин олон кружогууд бии.

Дуунай кружок арадай дуунуудые олоор дууладаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шэнэ дуу сээжэлдэжэ байна.

Чехословацка телеграфна агентствын фото.

ПОРККАЛА-УДД ТЕРРИТОРИИЕ ФИНЛЯНДИИН ЗАСАГААРХИД ХАРАБА

ХЕЛЬСИНКИ, январиин 25. (ТАСС). Порккала-Удд территориие далайн-сэрэгэй база болгон хэрэглэхэ эрхэһээ Советскэ Союзай арсаһан ба энэ территори дээрэһээ советскэ зэбсэгтэ хүсэнүүдые гаргаха тухай 1955 оной сентябриин 19-дэ баталагдаһан хэлсээнэй ёһоор Порккала-Удд территориие болон тэрээн дээрэхи зөөри хогшолые Финляндска гүрэндэ дамжуулан үгэлгэ үсэгэлдэр болоо.

Үглөөнэй арбан часта Порккала-Уддай хилэ дээрэ Финляндиин түлөөлэгшэд: премьер-министр У. Кекконен, гадаадын хэрэгүүдэй министр И. Виролайнен, оборонын министр Э. Скуг, дотоодын хэрэгүүдэй министр В. Кякеля, юстициин министр В. Хенрикссон, гадаадын хэрэгүүдэй министерствын статс-секретарь Р. Сеппяля, МИД-эй таһагай начальник Р. Энкель, Порккала-Уддай саг зуурын захиргаанай комитедэй түрүүлэгшэ генерал-майор К. Ваала, худалдаа наймаанай ба промышленностиин министерствын түлөөлэгшэ адмирал С. Сундман, генеральна штабай түлөөлэгшэ генерал-майор Е. Рошер болон бусад ерээ. Мүн СССР-һээ Финляндида байдаг посол В. З. Лебедев ерэбэ. Порккала-Уддай далайн—сэрэгэй базые командалагша генерал-лейтенант С. И. Кабанов тэдэниие угтаа.

Территориие дамжуулан үгэгшэ генерал-лейтенант С. И. Кабанов, тэрэ территориие тушаан абагша генерал-майор К. Ваала түрүүшын машинада һуугаад территориин гүн руу шэглэн ябабад. Тэдэнэй хойноһоо бусад машинануудынь ябаба. Тиигэжэ, Порккала-Уддые ба тэрэниие арендаар абаһан үе соогоо Советскэ Союзай тэндэ бодхоһон барилгануудые эрьен тойрон харалга эхилээ. Советскэ хүнүүдэй шэнээр бариһан аэродром дээрэ тэдэнэр түрүүлжэ тогтобо. Урдань намаг байһан газар дээрэ энэ аэродром түхеэрэгдэһэн юм гэжэ генерал-лейтенант С. И. Кабанов Финляндиин түлөөлэгшэдтэ хэлэжэ үгөө. Үһынь хатаахын ба газарайнь хүрьһые бухэ болгохын тулада тусгаар соргонуудые табиха, 40 мянган кубическа метр шулуу дэбдихэ хэрэгтэй болоһон байгаа. Аэродром самолёдуудай байха тусгаар түхеэрэлгэнүүдтэй (капонирнуудтай) юм.

Шулуун хабсагайе түнхин хэһэн газар дорохи складай дэргэдэ автомашинануудай колонно удаань зогсобо. Энэ хадаа Финляндида Советскэ Союзай түлөөһэгүйгөөр дамжуулан үгэхэ томо барилгануудай нэгэн болоно. Тус склад соо 120 вагон багтадаг юм. Энэ склад агаараар дулаасуулагдадаг, мүн электричествээр гэрэлтүүлэгдэдэг юм.

Порккала-Уддта Советскэ Союзай бодхооһон барилгануудые тэдэнэр хараба. Хада байсые түнхин хэгдэһэн, газар дорохи склад соохи дизельнэ электростанци 2.500 дүрбэлжэн метр талмайтай.

Ботвигой район. Эндэ заливай эрье дээрэ тон һайн пирс баригданхай. Тэндэ далайн пароходууд тогтожо шадаха байна. Территори дээгүүр гараһан түмэр замһаа эндэ хүрэтэр һалаа харгы баригдаһан байха юм. Мүльһэнэй хахаанай үедэ далайн суднанууд Хельсинкиһээ эндэ һаадгүйгөөр ерэжэ, ашаагаа буулгаха аргатай юм.

Финляндиин түлөөлэгшэд дунда һургуулиин байшангые, тэрэнэй хажууда баригдаһан багшанарай байха гэрнүүдые хараа, долоон шулуун корпусһоо болон бусад барилгануудһаа бүридэһэн больнична городогто хүрөө. Эдэ бүгэдэ Финляндска гүрэнэй зөөри болгон хүсэдөөр дамжуулан үгтэхэ байна.

Территориие эрьен тойрон хараһанайнгаа һүүлээр генерал-лейтенант И. С. Кабанов Финляндиин түлөөлэгшэдтэ зорюулан уулзалга хээ. Энээндэ хабаадагшад хараһан үзэһэн юумэ тухайгаа хани ёһоор хөөрэлдэһэн байна. Порккала-Уддые Финляндида дамжуулан үгэлгэ Советскэ Союзай ба Финляндиин арадуудай хоорондохи хани барисаа бэхижүүлхэ гэжэ оборонын министр Э. Скуг тэмдэглээ. Советскэ Армиин түлөө духаряа барихые министр дурадхаа.

Финляндска талаһаа ерэһэн түмэр замай түлөөлэгшэд Порккала-Удд дээгүүр гараһан түмэр замые, станцинууд болон замай бусад түхеэрэлгэнүүдые хараһан байна.

Порккала-Удд территориие, тэрээн дээрэхи бухы зөөри хогшолые Финляндида дамжуулан үгэһэн тухай протоколдо гар табилга январиин 26-да болохо юм.

Чехословацка Республикын Президент Антонин Запотоцкитой нүхэд В. М. Молотов, Г. К. Жуков ба И. С. Конёв уулзаба

ПРАГА, январиин 25. (ТАСС). Чехословацка Республикын президент А. Запотоцкий хани барисаан, харилсан ажаллалга ба харилсан туһалалсалга тухай Варшавска договорто хабаададаг оронуудай Политическэ Консультативна Комитедэй заседанида хабаадалсахаяа Прагада ерэһэн СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо ба Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотовтой, СССР-эй Оборонын министр Советскэ Союзай маршал Г. К. Жуковтай болон Варшавска договор баталһан гүрэнүүдэй томилһон, нэгэдхэгдэмэл зэбсэгтэ хүсэнүүдэй главнокомандалагша И. С. Конёвтой уулзаба.

Чехословацка Республикын Премьер-министр В. Широкий, Чехословакиин компартиин ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь А. Новотный, тэрэшэлэн Чехословацка Республикын гадаадын хэрэгүүдэй министр В. Давид ба СССР-һээ Чехословакида байдаг посол И. Т. Гришин уулзалга дээрэ байлсаа.

Уулзалга хани халуун оршон байдалда үнгэрөө.

СССР-һээ США-да байдаг посол президент Эйзенхауэртэ орожо уулзаба

ВАШИНГТОН, январиин 25. (ТАСС). СССР-һээ США-да байдаг посол Н. Г. Зарубин Сагаан байшанда орожо, США-гэй президент Эйзенхауэртэй уулзаһан, мүн СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганинай өөрынь эльгээһэн бэшэгые тэрээндэ барюулһан байна.

США-гэй президентдэ Н. А. Булганинай эльгээһэн шэнэ бэшэгтэ Вашингтоной корреспондентнүүд тон ехээр һонирхон хандана. Эйзенхауэртэ бэшэг барюулга тухай мэдээсэлнүүдые вашингтонско үдэр гарадаг газетэнүүд эли газарта толилоо.

Н. Г. Зарубинай Эйзенхауэртэй уулзаһанай һүүлээр Сагаан байшан доро дурсагдаһан хуулита мэдүүлгэ толилоо: «Женевскэ зүблөөнэй болоһон сагһаа хойшо президент ба премьер Булганин хоорондоо хододоо бэшэг бэшэлсэжэ байдаг. Советскэ посол хани ёһоной бэшэг мүнөө үглөөгүүр барюулаа. Тэрээн соонь хэдэн һанамжа дурсагдана, премьер хадаа бүгэдэниитын эб найрамдалда туһалха зорилгоор эдэниие саашадань шэнжэлжэ үзэхые президентые гуйһан байна».

Францидахи правительственна кризис тушаа

ПАРИЖ, январиин 25. (ТАСС). Правительствые толгойлогшын тушаалда кандидадые олохын тулада Франциин президент Рене Коти политическэ консультацинуудые хэжэ эхилээ. Национальна суглаанай түрүүлэгшэ Ле Трокертэй, Республикын соведэй түрүүлэгшэ Моннервильтэй, Французска Союзай Суглаанай түрүүлэгшэ Сарротой болон Экономическа соведэй түрүүлэгшэ Роштой тэрэ уулзаа. Гадна Коти хадаа радикалнуудай партиин хүтэлбэрилэгшэ ба Национальна суглаанай хүндэтэ түрүүлэгшэ Эдуард Эрриодо орожо уулзаа.

Тэрэнэй һүүлээр парламентска группануудай хүтэлбэрилэгшэдтэй тэрэ зүбшэл хэжэ эхилээ. Парламентска томошог группа бологшо—коммунистнуудай группын түрүүлэгшэ Жак Дюклотой түрүүлжэ уулзаа. Президенттэй уулзаһанайнгаа һүүлээр Дюкло доро дурсагдаһан мэдүүлгэ хээ:

«Һунгалтануудай дүн Французска коммунистическэ партиие бусад партинуудтай сасуулбал нэгэдэхи һуурида табяа, тиин нациин эрилтэ ба дура зоригой ёһоор правительствые байгуулха үүргэ коммунистда даалгагдаха ёһотой гэһэн баадхалга хэхэ эрхэ бидэндэ олгоно. Гэбэшье, зүүнэй үзэл баримталдаг бусад партинуудай ба тусхай тушаалта хүнүүдэй хараа бодол хадаа Коммунистическэ партиин түлөөлэгшын хүтэлбэреэр правительство байгуулгые мүнөө үедэ бэрхэтэй болгоно гэжэ би республикын президентдэ хэлээб.

Иимэ оршон байдалай тогтоод байһантай дашарамдуулан, шэнэ правительство байгуулгые социалистда даалгахые республикын президентдэ Французска коммунистическэ партиин зүгһөө би дурадхааб. Манай һанамжын ёһоор, правительствын зорилго иимэ байха зэргэтэй: Хэлсээнүүдые хэжэ Алжирта эб найрамдал тогтоохо; уласхоорондын түгшүүрил һулаоруулгада ба буу зэбсэг хуряалгада туһалха шууд ябуулга хэхэ; светскэ һургуулинуудые хамгаалха национальна комитедэй программа-минимумые бэелүүлэн светскэ һургуулинуудые һэргээхэ; элдэб һүйдхэлгын ябуулганuудта эсэргүүсэн демократическа эрхэ сүлөөе хамгаалха ба социальна дэбжэлтын программа бэелүүлхэ.

Арадай дура зоригые хэрэг дээрэ бэелүүлхын түлөө бүхы хүсөөрөө тэмсэхэ шууд сэхэ хүсэлэнтэй байһан дээрэһээ манай парти хадаа Морис Торезэй һаяхан хэлэһэнэй ёһоор, хүдэлмэришэн ангида ба арадта таатай ямаршье алхам урагшаа хэлгые, ямаршье хэмжээе, мүн эрхэ сүлөөгэй болон эб найрамдалай хэрэгтэ туһалха ямаршье үүсхэлые дэмжэхээр хододоо бэлэн байна

Гэхэ зуура, ороной дура зоригой элеэр мэдүүлһэн байбашье, Национальна суглаанай зүүнэй үзэл баримталдаг олонхид һунгагшадай хүсэһэнэй ёһоор, зүүнэй үзэл баримталдаг правительство байгуулхын тулада эмхидэн жагсажа шадаатүй байна.

Зүгөөр бүхы орон дотор үдэр ерэхэ тудам шангадажа байһан арад зоной эрилтэ иимэ правительство саашадаа байгуулхыемнай баадхаха гэжэ бидэнэр этигэнэбди».

Үдын хойто тээ социалистнуудай парламентска группын түрүүлэгшэ Эдуард Депретэй Коти уулзаа.

Хэргэндын гүүртэдэ

Яруунын аймагай Хэргэндэ нютагта һаамхай үнеэдэй нэгэ гүүртэ бии юм. Һаяхан энэ гүүртэдэ ерэхэдэмнай эгээл малай эдеэлгэн болоҗо байба. Һаалишад үнеэдээ уһалаад, дулаан байра соонь уяжа, үбһэ үгэнэ. Эндэ тугаллаха 170 гаран үнеэд типовой хоёр байра соо үбэлжэжэ байнхай.

Эдэ байрануудай хоорондо тугалай типовой хоёр байра бии юм. Һаалишад тэндэ тусхай таһалгануud соо үнеэдээ оруулжа тугаллуулна.

Тус гүүртэ хоёрдохи жэлээ тугалнуудаа түлигдэдэггүй байра соо, эхэһээнь һалгаажа түлжүүлнэ. Нёдондо энэ шэнэ аргаар зуу һайса гаран тугал түлжүүлэгдээ. Мүнөө жэлдэ 170 гаран үнеэдэй 30 гаранинь түрөөд, тугалнуудынь тобир тарганаар томо болоҗо байна.

Тугалай байра руу орохоёо ябатарнай, урдаһаамнай гуша тухай наһатай хүн гартаа хоёр түмэр хүнэг бариад гаража ерэбэ.

— Энэ манай түрүү тугалшан Жамбал Цыбиков гээшэ, танилсагты, — гэжэ колхозой түрүүлэгшэ Батомунко Цыдыпович бидэндэ хандаба.

Жамбал дүршэл ехэтэй, өөрынгөө хэрэг ажалые һайнаар мэдэдэг тугалшан юм. Энэ гүүртэдэ хоёрдохи жэлээ хүдэлжэ байна. Һаалишад үнеэгээ тугаллуулһан хойноо тугалыень 20 үдэр соо өөһэдөө харууһалаад, тугалшанда тушаажа үгэдэг. Хүн бүхэн арба гаран үнеэ даажа абанхай.

Газаа 30-аад градус хүйтэн байбашье, багжагар бэетэй тугалнууд таба — зургаагаараа тусхай таһалганууд соо хибэдэһээ хибэжэ, кормушка соохи һайхан үбһэ эдижэ байна.

— Эдэмнай гараһаар һараһаа үлүүтэй болоһон тугалнууд гээшэ, боро эдеэндэ орожо байна, — гэжэ Жамбал хөөрэнэ. — Тээ тэрэ заахан таһалгануud соохи бүри нарай, үсэгэлдэр, уржадэр гараһан тугалнууд.

Дээрэһээ солоомоор бамбайса хушаатай бишыхан таһалганууд соо 1—2 тугалнууд даараһанайшье янзагүй байна.

— Нёдондонойхидо орходоо бүри шадамар, дүй дүршэлтэй болообди, — гэжэ Жамбал Цыбиков хөөрэнэ. — Үнгэрэгшэ үбэл энэ үедэ тугалаймнай байра соо ехэ сэн бун боложо хайлаад, шииг нойтотой байһан юм. Даараһанһаа боложо, тугалнууд шэшээшье һэн. Мүнөө тиимэ юумэн байхагүй. Эндэ ходоодоол нэгэ жэгдэ температуратай байдаг. Дороһоо хүйтэ абахагүйн тула хэдыгээрээ байдаг тугалнуудай таһалганууд соо дабхар пол хэгдэнхэй. Байра соонь хододоо хуурай, сэбэр агаартай, һаруул байдаг. Үглөөгүүр эртэ, үдэшэ орой болотор электрын гал носодог.

Гарахаһаань хойшо тугалые һайнаар харууһалаад, зүбөөр, саг соонь эдеэлүүлээд байгаа һаа, түлигдэдэггүй байра соо яахашьегүй, бүри түргөөр түлжэдэг гэжэ тугалшад болон һаалишад өөһэдынгөө дүй дүршэл дээрэһээ мэдэхэ болонхой. Эндэ нарай тугалда түрүүшын 5 үдэрэй турша соо үдэрэй 5 литр хахад уураг ба һайн һүн 3—4 хубаажа уулгагдана. Саашадаа таба хоноод лэ, хахад литр һайн һүыень хорооно. Тугалай томо болохо бүринь һүнһөө гадна, һайхан үбһэ, концентрат, талха ба бусадшье бүдүүн тэжээл, бусалһан уһа үгэдэг болоно.

Нормын ёһоор тугалшан бүхэн 25—30 тугал харууһалха зэргэтэй. Мүнөө Жамбал Цыбиков хорёод, Ханда Цыдыпова 10 гаран тугалтай болоод, нэгыешье хоролтодо оруулангүйгөөр харууһалжа байна.

Шэнэ аргаар түлжүүлэгдэһэн тугал намар үбэлдөөшье, шуурга саһанайшье болоходо, хүйтэн хагсуудашье бээрэг бэшэ, шэрхи бэетэй, үбэшэндэшье дайрагдадаггүй байна гэжэ тугалшад хөөрэнэ. Теэд ехэшье болоходоо тэдэ һайн, тобир мал болодог юм. Иигэжэ, энэ түрүү арга Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо жэл ерэхэ бүри үргэнөөр хэрэглэгдэжэ байна.

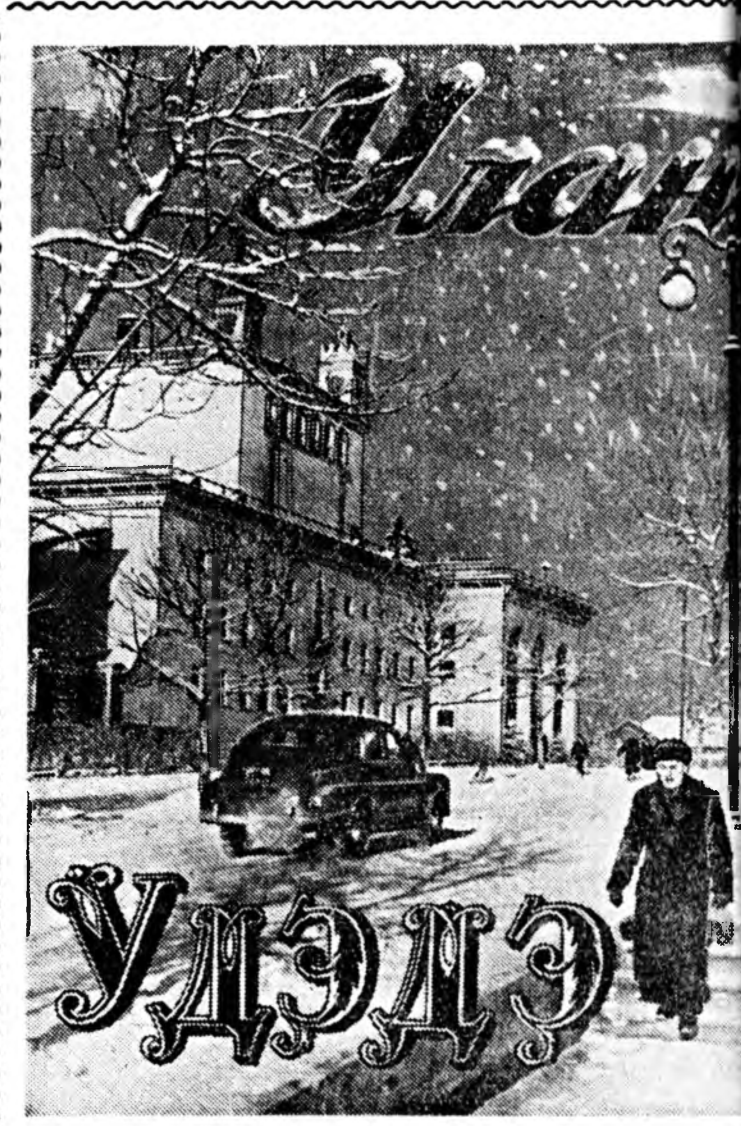
Дулаан байрада харууһа һайнтай байхадаа үнеэдыншье ехэ һү үгэнэ. Ажахын жэлэй түрүүшын гурбан һара соо Долгор Базарова үнеэн бүриһөө 421 литр, Цымжит Намжилова — 318, Бальжима Цыдендамбаева — 289 литр һү һаагаа. 180—200 литр һү һаагшад бүришье олон. Колхоз бүхы дээрээ энэ үе соо үнеэн бүриһөө 160 литр һү һааҗа, аймаг дотороо социалистическэ мүрысөөндэ дүрбэдэхи һуури эзэлбэ.

— Үнеэн бүриһөө 1500 литр һү һаахабди, — гэжэ һаалишад хэлсэнэ. Тэдэнэр үгэдөө хүрэхэ байһаниинь лабтай.

Энэ жэлһээ ажалай түрүү арга хонинои фермэдэ үргэнөөр хэрэглэгдэдэг болоо. Гансахан январь һарада 600 гаран хонин хурьгалха юм. Яндали гэжэ нютагта Цырендоржо Шараповай отара 200 шахуу хурьга абаад, бултыень һайнаар түлжүүлжэ байна. Бусадшье отарада түл абтажа байнхай.

Коммунистическэ партиин XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, мүн КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдэй проекттэй танилсаад байхадаа, тус артелиин малшад үнеэн бүхэнһөө тугал, 100 эхэ хонинһоо 110 хурьга, эхэ гахай бүриһөө 16 поршоонхо, тахяа бүриһөө 80 үндэгэ абаха, үнеэнһөө 1800 литр һү һааха, хонин бүриһөө 2,5 килограмм нооһо хайшалха уялга абаад, Яруунын аймагай бүхы колхознигуудые уряалһан байна. Мүнөө тэдэнэр энэ уялгаяа бэелүүлхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэнэ.

Б. Дондуков.

Арадай творчествын байшанда

ВЛКСМ-эй ЦК, ВЦСПС болон СССР-эй Культурын министерство 1956 оной сентябрь һараһаа 1957 оной май болотор Бүхэсоюзна фестиваль үнгэргэхэнь.

Мүнөө арадай творчествын байшан фестивальда бэлэдхэжэ эхилээ.

Һаяар аймагуудай Культурын байшангуудые даагшад ба арадай творчествын байшангай хүдэлмэрилэгшэдэй инструктивна зүблөөн болохо. Энэ фестивальда зорюулагдан, уранһайханай самодеятельностиин хүдөөгэй коллективүүдтэ хэрэглэгдэхэ эстрадна 4 суглуулбари, мүн репертуарна нэгэ суглуулбари хэблэлһээ гаргагдаа.

Драматическа студи

Багшанарай Республиканска байшанда байгша оной январиин 23-һаа драматическа кружогой орондо драматическа студи хүдэлмэрилжэ эхилбэ. Тус студида 20 гаран багшанар ажалһаа таһарангүй һуралсана. Студи хадаа һургуулинуудай драматическа кружогуудые хүтэлбэрилхэ мэргэжэлтэдые бэлдэхэ үүргэтэй.

Тэндэ һуралсагшад Станиславскиин системые ба ородой искусствын түүхые шудалха юм. Тус студиие Бурят-Монголой ород драмын театрын директор Г. А. Иофин хүтэлбэрилнэ.

Шэнэ аргаар...

Улан-Удын «Труд» гэжэ олзоборилгын артелиин эхэнэрнүүдэй гадар хубсаһа оёлгын цехын коллектив бүдые дабхасуулан нугалжа, плиссе хэжэ оёхо арга шудалаа. Москвагай промсоведэй мэргэжэлтэд—инженернүүд эндэ ерэжэ, тус артелиин мастернуудые тэрэ хэрэгтэ һургаһан байна.

Мүнөө цехын хүдэлмэрилэгшэд платье, юбкэнүүдтэ элдэб янзын плиссе хэжэ оёдог болоо.

Ажалшадые элдэб зү[...] бараагаар саг соонь, [...] хангаха хэрэгтэ парти[...] тельство саг үргэлжэ[...] рал хандуулна. Һүүл[...] манай Улан-Удэ гор[...] тусхай магазинууд [...] баригдаа.

Городой Трактовая [...] зүүлхэдэ, үйлсын [...] талын дүрбэн даб[...] дэр сагаан байшангай [...] дабхарта «Продовольс[...] магазин № 72» гэһэн [...] харагдаха.

...Магазин соо һаруул[...] Уужам ехэ магазинай [...] номическа, хилээмэ-б[...] бакалейн болон бусад т[...] та табигдаһан эдеэ хо[...] тай зохидоор жэрылдэн[...] дана. Эдэ таһагуудай [...] кэнүүдтэ табяатай зүйл[...] дунда сахар, конфет[...] колбаса, өөхэн, хүр[...] мэтэ зүйлнүүд харагда[...]

Эдеэ хоолой зүйлнүүд[...] маалдаг энэ шэнэ мага[...] рүүшынгээ үдэр 29 мян[...] түхэригэй продукт худа[...]

Магазинай коллектив [...] XX съездын хүндэлэлдэ [...] һэн мүрысөөндэ эдэбх[...] оролсоод, эд бараанай [...] түсэбые саг үргэлжэ [...] дүүргэхын түлөө тэмсэ[...] на.

Г. Стариков

Р. Цыдыповэй

И. Денисовэй

НЮТАГ БҮРИИН ҺОНИНУУД

✪ Кяхтын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоздо «Малшадай үдэр» үнгэргэгдэбэ. Эндэ колхозой парторганизациин секретарь нүхэр Дагбаев «малай үбэлжэлтэ ба саашанхи зорилгонууд» гэһэн элидхэл хээ. Элидхэлэй удаа 2-дохи комплексно бригадын түрүү МТФ-дэ колхозой правлениин ба партийна организациин дамжуулгын улаан туг барюулагдаа. Мүн сугларагшад лекци шагнаһан, кино хараһан байна.

П. Тарасов.

✪ Мухаршэбэрэй аймагай Цагаан-Шулуутайн долоон жэлэй һургуулиин ахалагша классуудай һурагшад воскресник эмхидхэжэ, «Улаан-Шулуутай» колх[...] ламжа үзүүлбэ. Тэдэнэр н[...] туршада 30-аад шахуу гек[...] тогтоогоо.

Д. Н[...]

✪ Бурят-Монголой хүд[...] дунда һургуулиин һурагша[...] хёолшодтой уулзаба. Энд[...] хёолшод И. Чернев, Д. Х[...] Метелица, Ц. Жимбиев, В[...] берг гэгшэд өөһэдынгөө з[...] дые уншаһан, ямар зох[...] бэшэжэ байһан тухайгаа [...] үгэһэн байна

Ч. С[...]

Редактор Д. Л. ЛОБ[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, партийной жизни, сельского хозяйства —47-59 пропаганды и переводов —, культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская —32-67, бухгалтерия — 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00673. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак.